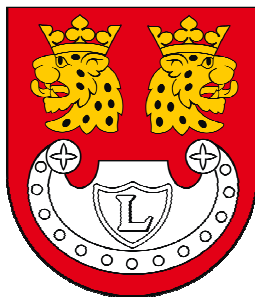

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

*zmiany miejscowego planu zagospodarowania
przestrzennego gminy Jastków – część I – obszary
położone w obrębach geodezyjnych: Józefów-Pociecha,
Piotrawin I, Piotrawin II, Panieńszczyzna i Jastków*

***Autor opracowania:
mgr Michał Pyra***

Michał Pyra

Stalowa Wola – 2017

PAWEŁ PIZŁO
ul. Narutowicza 2/6a
37-450 Stalowa Wola

**PRACOWNIA
PROJEKTOWANIA
URBANISTYCZNEGO**

Spis treści:

1. WSTĘP	4
1.1. Podstawa prawna.....	4
1.2. Przedmiot opracowania	4
1.3. Główne cele prognozy, zakres prognozy i jej powiązania z innymi dokumentami.....	6
1.4. Metody stosowane przy sporządzaniu prognozy	7
2. INFORMACJE O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ JEGO POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI	8
2.1. Główne cele projektowanego dokumentu	8
2.2. Powiązania projektu z innymi dokumentami.....	8
2.3. Informacje o zawartości projektowanego dokumentu.....	9
3. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	10
4. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO ...	12
5. ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA ORAZ POTENCJALNE ZMIANY TEGO STANU W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	12
5.1. Istniejący stan środowiska	12
5.1.1. Położenie.....	12
5.1.2. Powierzchnia ziemi	13
5.1.3. Budowa geologiczna i surowce mineralne	13
5.1.4. Gleby	13
5.1.5. Wody.....	14
5.1.6. Atmosfera i klimat.....	19
5.1.7. Szata roślinna, świat zwierzęcy i różnorodność biologiczna	21
5.1.8. Krajobraz	24
5.1.9. Zabytki i dobra materialne	25
5.1.10. Obecne użytkowanie terenu	25
5.2. Potencjalne zmiany istniejącego stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu.....	25
6. STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM.....	26
7. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY Z DNIA 16 KWIEŚNIA 2004 R. O OCHRONIE PRZYRODY	26
8. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBŁU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO	

DOKUMENTU, ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA DOKUMENTU.....	27
9. PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIA.....	29
9.1. Oddziaływanie na obszary chronione, w tym na cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000 oraz integralność tych obszarów.....	34
9.2. Oddziaływanie na roślinny, zwierzęta i różnorodność biologiczną.....	35
9.3. Oddziaływanie na życie i zdrowie ludzi.....	36
9.4. Oddziaływanie na wody	37
9.5. Oddziaływanie na powietrze i klimat	38
9.6. Oddziaływanie na powierzchnię ziemi, gleby i zasoby naturalne	39
9.7. Oddziaływanie na krajobraz.....	40
9.8. Oddziaływanie na zabytki i dobra materialne.....	41
9.9. Ocena oddziaływania skumulowanego.....	41
10. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU.....	41
11. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKTOWANYM DOKUMENCIE	42
12. STRZESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM	42
13. WYKAZ WYKORZYSTANYCH MATERIAŁÓW	45

1. WSTĘP

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Jastków – część I – obszary położone w obrębach geodezyjnych: Józefów-Pociecha, Piotrawin I, Piotrawin II, Panieńszczyzna i Jastków jest elementem procedury strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Rolą tego opracowania jest identyfikacja oddziaływań na środowisko przyrodnicze, jakie mogą wystąpić w wyniku realizacji ustaleń projektowanego dokumentu, a także uzasadnienie decyzji przestrzennych podejmowanych w zmieniającym dokumencie.

Ileokroć w niniejszym dokumencie jest mowa o *Planie*, rozumie się przez to projekt „zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Jastków – część I – obszary położone w obrębach geodezyjnych: Józefów-Pociecha, Piotrawin I, Piotrawin II, Panieńszczyzna i Jastków” i analogicznie przez określenie *Prognoza* rozumie się „*Prognozę oddziaływania na środowisko zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Jastków – część I – obszary położone w obrębach geodezyjnych: Józefów-Pociecha, Piotrawin I, Piotrawin II, Panieńszczyzna i Jastków*”.

1.1. Podstawa prawna

Podstawy prawne dla przeprowadzonego w prognozie określenia skutków środowiskowych oraz oceny rozwiązań funkcjonalno – przestrzennych i możliwości rozwiązań eliminujących negatywne oddziaływania na środowisko projektu *Planu* stanowią:

- Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko,
- Ustawa z 27 kwietnia 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym,

a także ustanowione na szczeblu międzynarodowym:

- Dyrektywa 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów dla środowiska, tzw. Dyrektywa SEA,
- Dyrektywa 2003/4/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2003 r. w sprawie publicznego dostępu do informacji dotyczących środowiska i uchylająca dyrektywę Rady 90/313/EWG,
- Dyrektywa 2003/35/WE parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 maja 2003 r. przewidującej udział społeczeństwa w odniesieniu do sporządzania niektórych planów i programów w zakresie środowiska oraz zmieniającej w odniesieniu do udziału społeczeństwa i dostępu do wymiaru sprawiedliwości dyrektywę Rady 85/337/EWG i 96/61/WE,

oraz wiele innych ustaw szczególnych i przepisów wykonawczych, które zostały wyszczególnione w rozdziale „13. Wykaz wykorzystanych materiałów”.

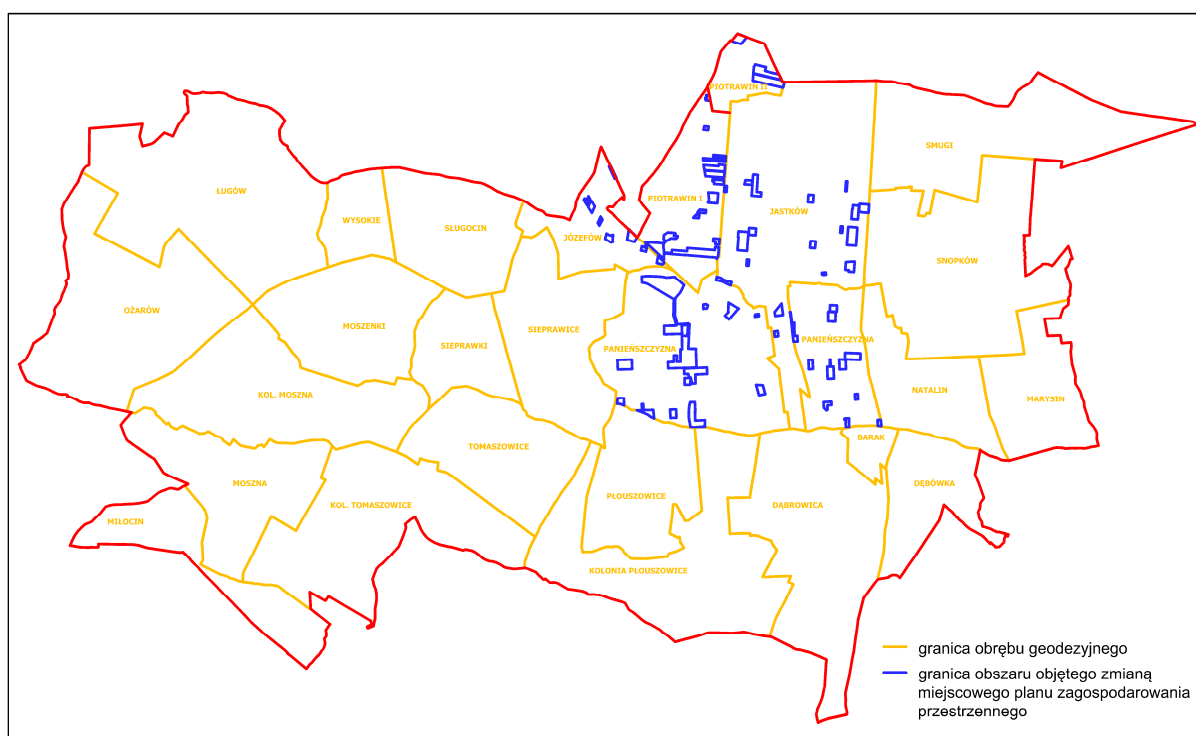
1.2. Przedmiot opracowania

Przedmiotem oceny zawartej w niniejszej *Prognozie* są ustalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Jastków – część I – obszary położone w obrębach geodezyjnych: Józefów-Pociecha, Piotrawin I, Piotrawin II, Panieńszczyzna i Jastków.

Przedmiot zmiany określają:

- Uchwała Nr XXII/163/2012 Rady Gminy Jastków z dnia 21 grudnia 2012 r. w sprawie przystąpienia do zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Jastków dla obszaru w granicach administracyjnych gminy oraz
- Uchwała Nr XVIII/125/2016 Rady Gminy Jastków z dnia 26 lutego 2016 r. w sprawie zmiany uchwały Nr XXII/163/2012 Rady Gminy Jastków w sprawie przystąpienia do zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Jastków w granicach administracyjnych gminy.

Obszar opracowania obejmuje zarówno pojedyncze działki, jak i większe obszary znajdujące się w obrębach geodezyjnych: Józefów-Pociecha, Piotrawin I, Piotrawin II, Panieńszczyzna i Jastków.

Rysunek 1. Granice obszarów objętych zmianą miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego

Źródło: opracowanie własne

Zgodnie z Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego gmina Jastków stanowi część obszaru metropolitalnego Lublina. Oznacza to, że rozwój gminy rozważać trzeba, jako proces uzależniony od koniunktury rozwojowej całości Aglomeracji Lubelskiej. Najczytelniejszy wpływ tych relacji widoczny jest w rozwoju sieci osiedleńczej. Gmina stanowi atrakcyjne miejsce dla realizacji zabudowy podmiejskiej dla osób związanych z Lublinem, jak i dla realizacji zabudowy rekreacyjnej, szczególnie w pobliżu dolin rzecznych i wąwozów.

1.3. Główne cele prognozy, zakres prognozy i jej powiązania z innymi dokumentami

Główne cele prognozy

Głównym celem Prognozy jest stwierdzenie czy i jakie przeobrażenia w środowisku nastąpią wraz z zagospodarowaniem terenu zgodnie z ustaleniami określonymi w projekcie *Planu*. Plan miejscowy nie stanowi ostatecznego obrazu opisywanego obszaru a jedynie zestaw zasad w oparciu, o które możliwe jest dokonanie nowego zagospodarowania. Brak jest pewności, że *Plan* zostanie zrealizowany we wszystkich możliwych aspektach, niemniej należy przyjąć, że tak się stanie. W związku z tym podstawowym założeniem metodycznym jest przyjęcie, że na całym obszarze powstanie zagospodarowanie w wielkości i skali największej, jaką dopuszczają ustalenia dokumentu.

Celem prognozy jest poszukiwanie i wskazanie możliwości rozwiązań planistycznych najkorzystniejszych dla środowiska i zdrowia ludzi, poprzez:

- identyfikację i ocenę najbardziej prawdopodobnych wpływów na komponenty środowiska określonego obszaru, jakie może wywołać realizacja dyspozycji przestrzennych zawartych w ustaleniach projektu *Planu*,
- dyskusję i współpracę autora prognozy z autorem projektu *Planu* celem eliminacji rozwiązań i ustaleń niemożliwych do przyjęcia ze względu na ewentualne negatywne skutki dla środowiska lub zagrożenie dla zdrowia mieszkańców,
- poinformowanie podmiotów tj. wnioskodawców, społeczność lokalną i organ samorządu o skutkach wpływu ustaleń *Planu* na środowisko przyrodnicze.

Zakres prognozy

Niniejsza Prognoza spełnia wymagania ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Zakres i stopień szczegółowości informacji zawartych w *Prognozie* został uzgodniony z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Lublinie i Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym w Lublinie. Zakres został dostosowany do skali zmian *Planu* oraz stopnia szczegółowości i precyzji jego ustaleń. *Prognoza* poddaje ocenie przewidywane skutki oddziaływań w kontekście ich potencjalnych – korzystnych i niekorzystnych – wpływów na elementy środowiska i warunki życia ludzi. Zasięg terytorialny opracowania obejmuje wyodrębnione obszary znajdujące się w miejscowościach Józefów-Pociecha, Piotrawin I, Piotrawin II, Panieńszczyzna i Jastków, które zostały przedstawione na rysunku 1.

Powiązania prognozy z innymi dokumentami

Przy sporządzeniu niniejszego opracowania wykorzystano w szczególności:

- projekt zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Jastków – część I – obszary położone w obrębach geodezyjnych: Józefów-Pociecha, Piotrawin I, Piotrawin II, Panieńszczyzna i Jastków,
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Jastków, stanowiące załącznik Nr 1 do uchwały Nr VIII/37/2015 Rady Gminy Jastków z dnia 17 kwietnia 2015 r.,
- Ekofizjografia podstawowa gminy Jastków, Lublin 2004,

- Prognoza oddziaływania na środowisko zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Jastków – Lublin 2014,
- Strategia Rozwoju Lokalnego Gminy Jastków na lata 2015 – 2020 stanowiąca załącznik do uchwały Nr XVI/101/2015 Rady Gminy Jastków z dnia 28 grudnia 2015 r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Lokalnego Gminy Jastków na lata 2015 – 2020,
- Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Lubelskiego, EKO-GEO Pracownia Geologii i Ochrony Środowiska, Lublin 2014,
- Strategia Rozwoju Powiatu Lubelskiego na lata 2016-2022 (z perspektywą do roku 2030), Lublin 2016, stanowiąca załącznik do Uchwały nr XVI/127/2016 Rady Powiatu w Lublinie z dnia 8 stycznia 2016 r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Powiatu Lubelskiego na lata 2016-2022 (z perspektywą do roku 2030,
- Plan gospodarki odpadami dla województwa lubelskiego 2022, stanowiący załącznik do uchwały Nr XXIV/349/2016 Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 2 grudnia 2017 r.,
- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego stanowiący załącznik nr 1 do Uchwały Nr XI/162/2015 Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 30 października 2015 r.,
- Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły stanowiący załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły,
- Polityka ekologiczna państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016 – Warszawa 2008,
- Polska 2025 – długookresowa strategia trwałego i zrównoważonego rozwoju, Narodowa Fundacja Ochrony Środowiska, Warszawa, 2000,

oraz materiały pomocnicze i uzupełniające wyszczególnione w rozdziale 13. *Wykaz wykorzystanych materiałów.*

1.4. Metody stosowane przy sporządzaniu prognozy

Przy sporządzaniu prognozy posłużono się metodami: indukcyjno-opisową, analogii środowiskowych oraz analiz kartograficznych. Prace nad opracowaniem niniejszego dokumentu obejmowały dwa zasadnicze etapy: terenowy i kameralny. Podczas wizji terenu oceniony został stan zagospodarowania terenu oraz stopień jego zachowania lub degradacji. Następnie przystąpiono do prac kameralnych, polegający na porównaniu wyników uzyskanych w terenie z istniejącą dokumentacją. W ten sposób sporządzona została kompleksowa ocena sposobów użytkowania poszczególnych terenów, aktualnego stanu środowiska oraz jego podatności na degradację. W kolejnym etapie stosując metodę analogii środowiskowej, odniesiono się do projektu *Planu*, a zwłaszcza przeznaczenia terenów, w kontekście ich położenia w stosunku do terenów prawnie chronionych, potencjalnych zagrożeń dla tych terenów i środowiska, terenów bezpośrednio objętych zmianą i przyjętych założeń ochrony środowiska.

Wpływ zmiany przeznaczenia terenów na stan środowiska i zagrożenie dla terenów chronionych przeanalizowano zgodnie z wymaganiami ustawowymi w kategoriach oddziaływań, bezpośrednich, pośrednich i wtórnych, skumulowanych, krótko-, średnio- i długoterminowych, stałych i chwilowych oraz pozytywnych i negatywnych na cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko. Wynikiem przedstawionej analizy są rozwiązania mające na celu zminimalizowanie potencjalnie negatywnych oddziaływań ustaleń *Planu* na środowisko przyrodnicze.

Podstawowym materiałem do sporządzenia prognozy jest projekt zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Jastków – część I – obszary położone w obrębach geodezyjnych: Józefów-Pociecha, Piotrawin I, Piotrawin II, Panieńszczyzna i Jastków oraz pozostałe materiały wymienione w rozdziale 13.

Należy podkreślić, że plan miejscowy nie określa konkretnych ram czasowych ani rozwiązań technologicznych związanych z realizacją jego założeń, w związku z tym niniejsza Prognoza ma charakter jakościowy a nie ilościowy.

2. INFORMACJE O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ JEGO POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI

2.1. Główne cele projektowanego dokumentu

Nadrzędnym celem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego jest ustalenie przeznaczenia terenów, w tym dla inwestycji celu publicznego, oraz określenia sposobów ich zagospodarowania i zabudowy. Ustalenia planu miejscowego regulują działania inwestycyjne na obszarze nim objętym. Uwzględniając uwarunkowania środowiskowe, istniejące zagospodarowanie oraz obowiązki wynikające z nadrzędnych aktów prawnych plan miejscowy określa zasady wzajemnych powiązań funkcjonalnych i przestrzennych.

Plan ustala zasady ochrony i kształtowania ładu przestrzennego poprzez określenie zasad kształtowania zabudowy oraz wskazanie i uregulowanie stanu przestrzeni publicznych. Uwzględnia i sankcjonuje istniejące zagospodarowanie terenu i jednocześnie wyznacza kierunki zmian. Zapisy *Planu* mają na celu zabezpieczenie interesów publicznych i ochronę środowiska naturalnego, jednocześnie pozwalają na ekonomiczne wykorzystanie przestrzeni i rozwój społeczno – gospodarczy.

Celem opracowania *Planu* jest zmiana przeznaczenia części terenów i ustalenie nowych zasad zabudowy i zagospodarowania.

2.2. Powiązania projektu z innymi dokumentami

Analizowany projekt zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Jastków – część I – obszary położone w obrębach geodezyjnych: Józefów-Pociecha, Piotrawin I, Piotrawin II, Panieńszczyzna i Jastków sporządzony został w powiązaniu z poniższymi dokumentami:

- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Jastków, stanowiące załącznik Nr 1 do uchwały Nr VIII/37/2015 Rady Gminy Jastków z dnia 17 kwietnia 2015 r.,
- Ekofizjografia podstawowa gminy Jastków, Lublin 2004,
- Strategia Rozwoju Lokalnego Gminy Jastków na lata 2015 – 2020 stanowiąca załącznik do uchwały Nr XVI/101/2015 Rady Gminy Jastków z dnia 28 grudnia 2015 r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Lokalnego Gminy Jastków na lata 2015 – 2020,
- Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Lubelskiego, EKO-GEO Pracownia Geologii i Ochrony Środowiska, Lublin 2014,
- Strategia Rozwoju Powiatu Lubelskiego na lata 2016-2022 (z perspektywą do roku 2030), Lublin 2016, stanowiąca załącznik do Uchwały nr XVI/127/2016 Rady Powiatu w Lublinie z dnia 8 stycznia 2016 r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Powiatu Lubelskiego na lata 2016-2022 (z perspektywą do roku 2030,

- Plan gospodarki odpadami dla województwa lubelskiego 2022, stanowiący załącznik do uchwały Nr XXIV/349/2016 Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 2 grudnia 2017 r.
- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego stanowiący załącznik nr 1 do Uchwały Nr XI/162/2015 Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 30 października 2015 r.,
- Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły stanowiący załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły,
- Polityka ekologiczna państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016 – Warszawa 2008,
- Polska 2025 – długookresowa strategia trwałego i zrównoważonego rozwoju, Narodowa Fundacja Ochrony Środowiska, Warszawa, 2000.

2.3. Informacje o zawartości projektowanego dokumentu

W projekcie *Planu* określono:

- 1) przeznaczenie terenów oraz linie rozgraniczające tereny o różnym przeznaczeniu lub różnych zasadach zagospodarowania;
 - tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, oznaczone symbolem – MN,
 - tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z towarzyszącą funkcją usług, oznaczone symbolem – MN/U,
 - tereny zabudowy letniskowej, oznaczone symbolem – ML,
 - tereny zabudowy usługowej, oznaczone symbolem – U,
 - tereny usług sportu z obiektami towarzyszącymi, oznaczone symbolem – US/U/UT,
 - tereny usług motoryzacji z dopuszczeniem funkcji mieszkaniowej, oznaczone symbolem – U/KS/MN,
 - tereny przemysłu, rzemiosła, składów i baz, oznaczone symbolem – P,
 - tereny usług i obiektów przemysłu, rzemiosła, składów i baz, oznaczone symbolem – U/P,
 - tereny zabudowy zagrodowej, oznaczone symbolem – RM,
 - tereny lasu, oznaczone symbolem – ZL,
 - tereny trwałych użytków zielonych, oznaczone symbolem – ZŁ,
 - tereny wód otwartych, oznaczone symbolem – WS,
 - drogi powiatowe – zbiorcze, oznaczone symbolem – KDZ-P,
 - drogi gminne – lokalne, oznaczone symbolem – KDL-G,
 - drogi gminne – dojazdowe, oznaczone symbolem – KDD-G,
 - tereny wydzielonych ciągów pieszo-jezdných, oznaczone symbolem – KXL,
 - tereny drogi wewnętrznej, oznaczone symbolem – KDW;

- 2) zasady ochrony i kształtowania ładu przestrzennego;
- 3) zasady ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu;
- 4) zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków, w tym krajobrazów kulturowych, oraz dóbr kultury współczesnej;
- 5) wymagania wynikające z potrzeb kształtowania przestrzeni publicznych;
- 6) zasady kształtowania zabudowy oraz wskaźniki zagospodarowania terenu, maksymalną i minimalną intensywność zabudowy jako wskaźnik powierzchni całkowitej zabudowy w odniesieniu do powierzchni działki budowlanej, minimalny udział procentowy powierzchni biologicznie czynnej w odniesieniu do powierzchni działki budowlanej, maksymalną wysokość zabudowy, minimalną liczbę miejsc do parkowania w tym miejsca przeznaczone na parkowanie pojazdów zaopatrzonych w kartę parkingową i sposób ich realizacji oraz linie zabudowy i gabaryty obiektów;
- 7) szczegółowe zasady i warunki scalania i podziału nieruchomości objętych planem;
- 8) szczególne warunki zagospodarowania terenów oraz ograniczenia w ich użytkowaniu, w tym zakaz zabudowy;
- 9) zasady modernizacji, rozbudowy i budowy systemów komunikacji i infrastruktury technicznej;
- 10) sposób i termin tymczasowego zagospodarowania, urządzania i użytkowania terenów;
- 11) stawki procentowe, na podstawie których ustala się opłatę, o której mowa w art. 36 ust. 4 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

W uchwale nie określa się granic i sposobów zagospodarowania terenów lub obiektów podlegających ochronie, ustalonych na podstawie odrębnych przepisów, w tym terenów górniczych, a także narażonych na niebezpieczeństwo powodzi oraz zagrożonych osuwaniem się mas ziemnych, ponieważ takie tereny i obiekty nie występują w granicach planu.

3. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

Zgodnie z art. 32 ustawy z dnia 23 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym organ sporządzający miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy dokonuje analizy zmian w zagospodarowaniu przestrzennym (w tym skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu).

Do metod analizy skutków realizacji postanowień *Planu* możliwych do wykorzystania należą:

- a) analiza struktury wydatków na inwestycje w gminie według źródła ich finansowania na inwestycje komunalne i inwestycje związane z ochroną środowiska,
- b) ocena oddziaływania na środowisko przewidywanych w ustaleniach planu miejscowego działań,
- c) analiza i ocena stanu poszczególnych komponentów środowiska w oparciu o wyniki pomiarów uzyskanych w ramach państwowego monitoringu środowiska, a także innych dostępnych wyników pomiarów i obserwacji, np.:
 - ocenie jakości powietrza i stanu sanitarnego,
 - ocenie jakości wód podziemnych,
 - ocenie jakości gleb,

- ocenie warunków i jakości klimatu akustycznego,
- ocenie gospodarki odpadami,

wykonywane raz w roku.

Monitorowanie i ocena realizacji planowanej zabudowy wymaga określenia podstawowych grup wskaźników. Mogą być one sporządzane w kategoriach dotyczących presji na środowisko, emisji i imisji do powietrza, ładunku przestrzennego. Proponuje się następujące grupy wskaźników służących analizie jakości środowiska:

- jakość wody w sieci wodociągowej (klasa),
- jakość wód powierzchniowych i podziemnych,
- ilość ścieków odprowadzanych z analizowanego obszaru,
- jakość gleb,
- jakość (zanieczyszczenie) powietrza,
- udział instalacji ogrzewanych w oparciu o paliwa ekologiczne lub odnawialne źródła energii w ogólnym wytwarzaniu energii (%),
- gospodarowanie odpadami - poziom odzysku odpadów zbieranych selektywnie w stosunku do całkowitej ilości tych odpadów zawartych w odpadach komunalnych (%),
- udział poszczególnych form użytkowania gruntu w stosunku do całkowitej powierzchni analizowanego obszaru (%),
- jakości powierzchni biologicznej – m.in. liczba nasadzeń drzew na analizowanym terenie (szt.), liczby wyciętych/posadzonych drzew, powierzchni wyciętych/posadzonych krzewów,
- jakość klimatu akustycznego (dB).

Zgodnie z art. 25 ustawy Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r., w celu uniknięcia powielania monitorowania w myśl zasady Dyrektywy 2001/42/WE w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko wpływ ustaleń tego projektu na środowisko przyrodnicze w zakresie jakości poszczególnych elementów przyrodniczych i komponentów środowiska, dotrzymywaniu standardów jego jakości, występowania obszarów przekroczeń, występujących zmian jakości elementów przyrodniczych i przyczynach tych zmian kontrolowane są w ramach systemu Państwowego Monitoringu Środowiska. Wyniki prowadzonego monitoringu prezentowane są corocznie w Raportach o stanie środowiska województwa, wydawanych w formie ogólnodostępnej publikacji.

Istnieje szereg instytucji, które zajmują się badaniem poszczególnych elementów środowiska oraz zmian w nim zachodzących. Są to m.in.: zarząd dróg, starostwo powiatowe, Lasy Państwowe, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska, Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej, Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej i inne.

Źródłami danych mogą też być: Wojewódzka Baza Danych (prowadzona przez Marszałka Województwa), źródła administracyjne wynikające z obowiązków sprawozdawczych lub zapisów ustawowych (decyzje, zezwolenia, pozwolenia), badania statystyczne Głównego Urzędu Statystycznego.

Szczegółowy zakres obowiązków i problematyka badań zostanie określona na etapie wydawania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla realizacji poszczególnych przedsięwzięć.

4. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO

Ze względu na położenie geograficzne gmina Jastków (leży w odległości około 80 km od granicy państwa), szereg zasad z zakresu ochrony środowiska przyrodniczego, wprowadzonych w dokumentach planistycznych oraz zasięg oddziaływań projektowanych zmian w istniejącym zagospodarowaniu, nie przewiduje się aby realizacja zapisów analizowanego *Planu* mogła spowodować transgraniczne oddziaływania na środowisko.

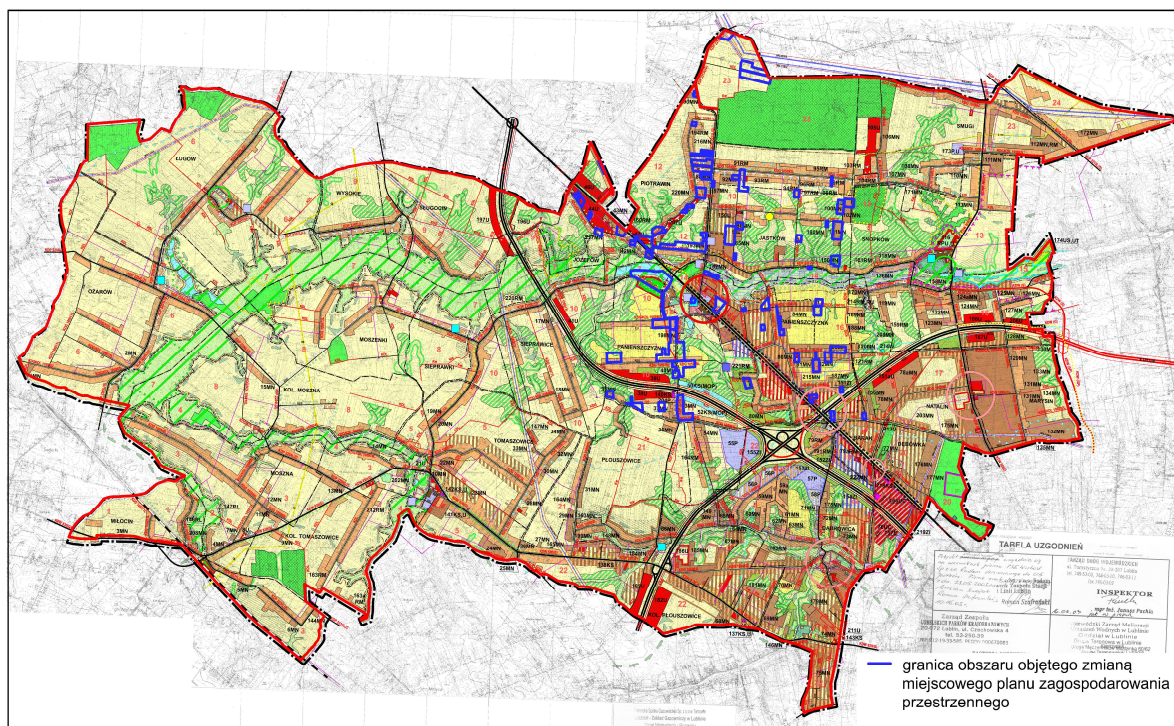
5. ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA ORAZ POTENCJALNE ZMIANY TEGO STANU W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

5.1. Istniejący stan środowiska

5.1.1. Położenie

Gmina w przeważającej części położona jest w północno-wschodniej części Płaskowyżu Nałęczowskiego stanowiącego subregion Wyżyny Lubelskiej w pasie wyżyn południowopolskich, jedynie północna część gminy należy do Wysoczyzny Lubartowskiej zaliczanej do Niziny Południowopolskiej w pasie nizin środkowopolskich. Północna krawędź Płaskowyżu Nałęczowskiego, będąca krawędzią Wyżyny Lubelskiej, stanowi granicę między tymi jednostkami, w granicach gminy przebiega ona równoleżnikowo.

Plan obejmuje wyodrębnione obszary w obrębach geodezyjnych: Józefów-Pociecha, Piotrawin I, Piotrawin II, Panieńszczyzna i Jastków.

Rysunek 2. Granice obszarów objętych zmianą miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na tle obowiązującego Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Jastków

Źródło: opracowanie własne

5.1.2. Powierzchnia ziemi

Ukształtowanie powierzchni gminy jest dość urozmaicone, co jest efektem podatności na erozję lessu dominującego w podłożu. Najwyżej położona jest środkowa część gminy będąca międzyrzeczem Ciemięgi i Czechówki. Kulminacja wierzchowiny lessowej w rejonie wsi Tomaszowice osiąga wysokość 239 m n.p.m. Najniżej położone jest dno doliny Ciemięgi przy wschodniej granicy gminy, na wysokości 185 m n.p.m. Deniwelacja wynosi 54 m, ale najczęściej różnice wysokości względnych wynoszą 25-45m. Średnie nachylenia powierzchni wynoszą 1,8 - 4,5°, jednak nachylenie zboczy doliny Ciemięgi sięga miejscami nawet 20°.

Doliny Ciemięgi i Czechówki oraz płaskie obszary wierzchowinowe północnej krawędzi Wyżyny Lubelskiej są zasadniczymi elementami rzeźby. Od zboczy dolin rzecznych rozprzestrzenia się system dolin denudacyjnych i młodych rozcięć erozyjnych w postaci wąwozów lessowych o stromych ścianach i wąskich dnach. Owalne zagłębienia bezodpływowe, tzw. wymoki, koncentrują się w okolicach Ożarowa, Kol. Miłocin i Natalina. Charakterystyczne dla gminy są tzw. głębocznice.

Rzeźba terenu poza obszarami dolinnymi i o dużych nachyleniach zboczy jest korzystna dla rozwoju zabudowy.

5.1.3. Budowa geologiczna i surowce mineralne

W obrębie gminy występują osady wszystkich formacji geologicznych, ale ponieważ utwory przedmezozoiczne nie mają odzwierciedlenia w krajobrazie gminy i nie warunkują zagospodarowania przestrzennego obszaru, scharakteryzowano tu jedynie młodsze utwory.

Dla krajobrazu gminy główne znaczenie posiadają skały paleocenu i górnej kredy, w których wyłobione są największe doliny rzeczne Ciemięgi i Czechówki. Na rzeźbę terenu nie wpływają utwory trzeciorzędowe (piaski i mułki oligoceńskie), a minimalnie utwory glacialne i fluwioglacialne (gliny zwałowe, miejscami porozdzielane żwirami, piaskami ze żwirami, mułkami i drobnymi piaskami). Czwartorzędowe osady Płaskowyżu Nałęczowskiego związane są ze zlodowaceniem środkowopolskim. Podczas zlodowacenia bałtyckiego na Płaskowyżu osadził się less, który pokrywa całą powierzchnię gminy, z wyjątkiem dolin rzecznych. Miąższość pokrywy lessowej na terenie gminy wynosi 5-15m. Doliny rzeczne pokryte są przeważnie holocenijskimi mułkami oraz piaskami i żwirami rzecznyymi.

5.1.4. Gleby

Pokrywa glebowa gminy jest słabo zróżnicowana pod względem typologicznym. Przeważają lessy i utwory lessowate. Tylko w dolinach rzecznych występują utwory organogeniczne (torfy, mursze, osady torfowo-mułowe i mułowo-torfowe). Utwory lessowe stanowią skałę macierzystą dla gleb płowych, brunatnych właściwych oraz brunatnych wyługowanych i kwaśnych. Gleby brunatne stanowią naturalne siedliska ciepłolubnych lasów liściastych, o czym świadczą zachowane fragmenty dąbrów i grądów. Stożki napływowe u wylotu suchych dolin i wąwozów, podnóża stromych zboczy i częściowo dna suchych dolin pokryte są bardzo żyznymi deluwiami lessowymi. W dolinie Ciemięgi przeważają gleby mułowo-torfowe, a oprócz nich występują gleby glejowe i mułowe. W dolinach Czechówki i Łazęgi dominują mady.

Najmniejszą powierzchnię zajmują gleby glejowe. Stanowią one naturalne siedliska roślinności torfowiskowej i olsowej, natomiast mady - zbiorowiska roślinności łęgowej.

Gmina Jastków zakwalifikowana została do pierwszego stopnia ochrony przeciwoerozyjnej. Silną erozją gleby zagrożone jest 62,1% powierzchni gminy. Podatność na

erozję gleb wytworzonych na utworach lessowych jest bardzo widoczna w okresie roztopów wiosennych i po burzowych opadach letnich. Tworzy się wówczas na zboczach sieć rozmytych żłobin, wyrw i wąwozów, a w dolinach i zagłębieniach terenowych następuje akumulacja namulów. Silna erozja i związana z nią degradacja gruntów obniża wysoką wartość użytkową gleb. Woda spływająca po powierzchni jest odbiornikiem nie tylko materiału glebowego, ale również składników pokarmowych.

Zgodnie z ewidencją gruntów w obrębie analizowanego obszaru występują głównie: grunty rolne (klas II, IIIa i IIIb), łąki (ŁIII, ŁIV) i pastwiska (PsIV).

5.1.5. Wody

Wody powierzchniowe

Gmina Jastków znajduje się w dorzeczu Bystrzycy. Dość ubogą sieć rzeczną stanowią Ciemięga i Czechówka oraz ich dopływy: Motyczanka, Struga Tomaszowicka i Łazęga. Około 80% powierzchni gminy znajduje się w zlewni Ciemięgi, część południowa znajduje się w zlewni Czechówki, a północna - w zlewni Mininy.

Największą rzeką w gminie jest Ciemięga. Przepływa ona 20 km w granicach gminy Jastków. Dorzecze Ciemięgi ma postać wąskiego, wydłużonego równoleżnikowo pasa, który w granicach gminy Jastków zajmuje powierzchnię ok. 90 km². Górny odcinek doliny Ciemięgi w latach 70-tych XX w. został przesuszony gęstą siecią rowów melioracyjnych, które obecnie z powodu złego stanu technicznego nie spełniają już swojego zadania, co jest korzystne z przyrodniczego punktu widzenia. Od Jastkowa rzeka płynie wąskim korytem i nie przyjmuje żadnych strug wodnych, poza ciekami pojawiającymi się podczas roztopów lub nawalnych deszczy.

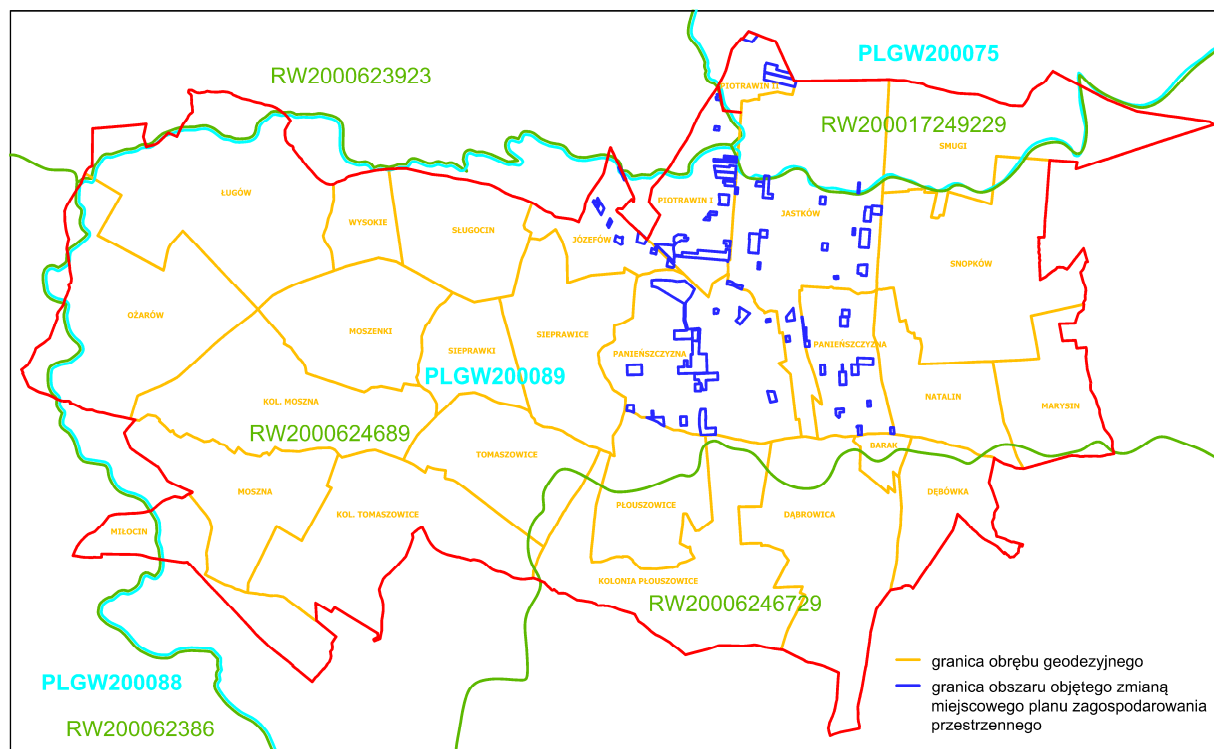
Dorzecze Czechówki ma powierzchnię 78,6 km², z czego 25 km² znajduje się w granicach gminy. Największym dopływem jest Łazęga. Dolina Czechówki jest głęboka, ze stromymi zboczami. Teren zlewni jest całkowicie pozbawiony kompleksów leśnych. Z uwagi na istnienie ujęcia wód podziemnych dla miasta Lublina, Czechówka jest coraz mniej zasobna w wodę. Łazęga, będąca dopływem Czechówki, ma długość 4 km. Jej dolina jest wykorzystywana jako pastwiska.

Na terenie gminy, według inwentaryzacji przyrodniczej, znajdowało się 7 kompleksów lub większych pojedynczych stawów:

- w Ożarowie o łącznej powierzchni 7,5 ha, w bocznej dolinie Ciemięgi,
- w Panieńszczyźnie o powierzchni 5 ha, w dolinie prawego dopływu Ciemięgi,
- w Snopkowie w dolinie Ciemięgi,
- staw "Wymokłe" o powierzchni 0,60 ha w Tomaszowicach,
- oczko wodne o powierzchni 0,15 ha w Sieprawicach,
- staw o powierzchni 0,10 ha w Kolonii Dąbrowica,
- staw o powierzchni 0,35 ha w Dąbrowicy.

W rejonie Snopkowa znajduje się duża liczba prywatnych stawów hodowlanych. Budowane najczęściej sposobem gospodarczym, niezgodnie z obowiązującymi przepisami i wymogami racjonalnej gospodarki wodnej, powodują spływ wód gruntowych z okolicznych terenów łąkowych i nadmierne ich przesuszanie. Istnienie stawów w dolinie Ciemięgi wpływa jednak na wyrównanie przepływów w cieku, tworzenie specyficznego mikroklimatu, często zapobiega erozji dennej i brzegowej w korycie rzeki, oddziałuje również, na jakość wody w rzece

poprzez zatrzymanie biogenów i sedymentację zawiesin. Konieczne jest uregulowanie wymogów płynących z obowiązujących przepisów w zakresie istnienia i powstawania nowych zbiorników i podjęcie działań zapewniających ochronę walorów przyrodniczych i krajobrazowych zlewni Ciemięgi.

Rysunek 3. Jednostki części wód powierzchniowych (JCWP) i jednostki części wód podziemnych (JCWPd) na terenie gminy Jastków

Źródło: opracowanie własne na podstawie <http://geoportal.kzgw.gov.pl/imap/>

Zgodnie z podziałem zawartym w „Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły” teren objęty projektem dokumentu położony jest w obrębie następujących jednostek części wód powierzchniowych (JCWP):

- Ciemięga (RW2000624689) – większość obszarów objętych zmianą,
- Minina od źródeł do Ciemięgi (RW200017249229),
- Kurówka od źródeł do Białki bez Białki (RW2000623923).

Dla JCWP Ciemięga (RW2000624689) określono następujące parametry:

- JCWP jest monitorowana,
- status JCWP – naturalna,
- aktualny stan lub potencjał JCWP – zły,
- ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych – zagrożona,
- wyznaczone cele środowiskowe: dobry stan ekologiczny, dobry stan chemiczny,

- JCWP znajduje się w wykazie obszarów chronionych – tak,
- odstępstwo – tak,
- typ odstępstwa – przedłużenie terminu osiągnięcia celu - brak możliwości technicznych
- termin osiągnięcia dobrego stanu – 2021,
- uzasadnienie odstępstwa: brak możliwości technicznych. W zlewni JCWP nie zidentyfikowano presji mogącej być przyczyną występujących przekroczeń wskaźników jakości. Konieczne jest dokonanie szczegółowego rozpoznania przyczyn w celu prawidłowego zaplanowania działań naprawczych. Rozpoznanie przyczyn nieosiągnięcia dobrego stanu zapewni realizacja działań na poziomie krajowym: utworzenie krajowej bazy danych o zmianach hydromorfologicznych, przeprowadzenie pogłębionej analizy presji pod kątem zmian hydromorfologicznych, opracowanie dobrych praktyk w zakresie robót hydrotechnicznych i prac utrzymaniowych wraz z ustaleniem zasad ich wdrażania oraz opracowanie krajowego programu renaturalizacji wód powierzchniowych.

Dla JCWP Minina od źródeł do Ciemiegi (RW200017249229) określono następujące parametry:

- JCWP jest monitorowana,
- status JCWP– naturalna,
- aktualny stan lub potencjał JCWP – zły,
- ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych – zagrożona,
- wyznaczone cele środowiskowe: dobry stan ekologiczny, dobry stan chemiczny,
- JCWP znajduje się w wykazie obszarów chronionych – tak,
- odstępstwo – tak,
- typ odstępstwa – przedłużenie terminu osiągnięcia celu - brak możliwości technicznych
- termin osiągnięcia dobrego stanu – 2021,
- uzasadnienie odstępstwa: brak możliwości technicznych. W zlewni JCWP nie zidentyfikowano presji mogącej być przyczyną występujących przekroczeń wskaźników jakości. Konieczne jest dokonanie szczegółowego rozpoznania przyczyn w celu prawidłowego zaplanowania działań naprawczych. Rozpoznanie przyczyn nieosiągnięcia dobrego stanu zapewni realizacja działań na poziomie krajowym: utworzenie krajowej bazy danych o zmianach hydromorfologicznych, przeprowadzenie pogłębionej analizy presji pod kątem zmian hydromorfologicznych, opracowanie dobrych praktyk w zakresie robót hydrotechnicznych i prac utrzymaniowych wraz z ustaleniem zasad ich wdrażania oraz opracowanie krajowego programu renaturalizacji wód powierzchniowych.

Dla JCWP Kurówka od źródeł do Białki bez Białki (RW2000623923) określono następujące parametry:

- JCWP jest monitorowana,
- status JCWP– silnie zmieniona część wód,

- aktualny stan lub potencjał JCWP – zły,
- ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych – zagrożona,
- wyznaczone cele środowiskowe: dobry potencjał ekologiczny, dobry stan chemiczny,
- JCWP znajduje się w wykazie obszarów chronionych – tak,
- odstępstwo – nie.

Monitoring rzek realizowany przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Lublinie, w latach 2010 - 2015, w punkcie pomiarowo-kontrolnym Ciemięga – Pliszczyn (PL01S1101_1645) w obrębie JCWP Ciemięga wykazał:

- Klasa elementów biologicznych – stan słaby,
- Klasa elementów hydromorfologicznych – stan dobry,
- Klasa elementów fizykochemicznych – stan dobry,
- Stan / potencjał ekologiczny (wg MD, MO lub MB) – słaby,
- JCWP na obszarze chronionym – tak,
- czy we wszystkich ppk MOC stwierdzono dobry stan – nie,
- Stan JCWP – zły.

Monitoring rzek realizowany przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Lublinie, w latach 2010 - 2015, w punkcie pomiarowo-kontrolnym Minina – Drewnik (PL01S1101_1623) w obrębie JCWP Minina od źródeł do Ciemięgi wykazał:

- Klasa elementów biologicznych – stan umiarkowany,
- Klasa elementów hydromorfologicznych – stan dobry,
- Klasa elementów fizykochemicznych – stan dobry,
- Stan / potencjał ekologiczny (wg MD, MO lub MB) – umiarkowany,
- Stan chemiczny – dobry,
- JCWP na obszarze chronionym – tak,
- czy we wszystkich ppk MOC stwierdzono dobry stan – nie,
- Stan JCWP – zły.

Monitoring rzek realizowany przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Lublinie, w latach 2010 - 2015, w punkcie pomiarowo-kontrolnym Kurówka – Brzozowa Gać (PL01S1101_1585) w obrębie JCWP Kurówka od źródeł do Białki bez Białki wykazał:

- Klasa elementów biologicznych – stan słaby,
- Klasa elementów hydromorfologicznych – stan dobry,
- Klasa elementów fizykochemicznych – stan dobry,
- Stan / potencjał ekologiczny (wg MD, MO lub MB) – słaby,
- JCWP na obszarze chronionym – tak,

- czy we wszystkich ppk MOC stwierdzono dobry stan – nie,
- Stan JCWP – zły.

Zgodnie z „Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły” celem środowiskowym dla naturalnych JCWP o dobrym stanie jest co najmniej utrzymanie dobrego stanu ekologicznego i chemicznego. Dla silnie zmienionych części wód o złym stanie celem środowiskowym jest ochrona oraz poprawa ich potencjału ekologicznego i stanu, tak aby osiągnięty został dobry potencjał ekologiczny i dobry stan chemiczny. Wody silnie zmienione to jednolite części wód, które uległy fizycznemu przekształceniu na skutek działalności człowieka.

Do głównych źródeł zanieczyszczeń wód na opisywanym obszarze należą ścieki bytowo-gospodarcze pochodzące z gospodarstw nieobjętych kanalizacją, zanieczyszczenia rolnicze, komunikacyjne, przemysłowe i deszczowe.

Wody podziemne

Wody podziemne występują w trzech piętrach wodonośnych związanych z utworami czwartorzędu, trzeciorzędu i kredy. Na prawie całym obszarze gminy tworzą one jeden zbiornik wodonośny o swobodnym zwierciadle wody, wykazujący ścisły związek z rzeźbą terenu. W obszarze źródłowym Ciemięgi i Czechówki występują wody czwartorzędowe utrzymujące się w osadach piaszczystych podścielonych glinami zwałowymi. Zwierciadło tego poziomu jest ustabilizowane kilka lub kilkanaście metrów powyżej zwierciadła poziomu kredowego.

Skały kredowe i plejstocénskie, w których krążenie wód możliwe jest dzięki istnieniu różnego typu szczelin, tworzą główny zbiornik wodny. Głębokość występowania wód tego poziomu jest silnie zróżnicowana, ściśle związana z rzeźbą terenu. W dnach dolin woda występuje bardzo płytko, tworząc tereny stale lub okresowo podmokłe. Jakość tych wód jest niska ze względu na silne zanieczyszczenie bakteriologiczne. W strefach zboczowych wody zalegają na głębokości kilku metrów, na wierzchołkach głębokość występowania wód waha się od 15 do 30 metrów osiągając najgłębszy poziom w rejonie Helenówki - ok. 40m. W obszarach pozadolinnych wody podziemne odznaczają się dobrą jakością i nie wymagają uzdatniania. Zwierciadło swobodne stabilizuje się na poziomie ok. 180 m n.p.m.

Analizowany teren leży w obrębie głównego zbiornika wód podziemnych (GZWP) nr 406 „Niecka Lubelska” (Lublin), którego szacunkowe zasoby dyspozycyjne wynoszą 230000 m³/d. Jest to zbiornik szczelinowo-porowy, a warstwami wodonośnymi są spękane utwory górnokredowe.

Zgodnie z podziałem zawartym w „Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły” gmina Jastków położony jest w obrębie trzech jednolitych części wód podziemnych (JCWPd) oznaczonych kodami: PLGW200075, PLGW200088, PLGW200089.

Dla JCWPd PLGW200075 określono następujące parametry:

- JCWPd jest monitorowana,
- stan ilościowy – dobry,
- stan chemiczny – dobry,
- ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych – niezagrażona,
- JCWPd dostarczająca średnio powyżej 100 m³ wody na dobę – tak,
- wyznaczone cele środowiskowe: dobry stan chemiczny, dobry stan ilościowy,

- odstępstwo – nie,
- typ odstępstwa – nie dotyczy,
- termin osiągnięcia dobrego stanu – 2015,
- uzasadnienie odstępstwa – nie dotyczy,
- JCWPd znajduje się w wykazie obszarów chronionych – nie.

Dla JCWPd PLGW200088 określono następujące parametry:

- JCWPd jest monitorowana,
- stan ilościowy – dobry,
- stan chemiczny – dobry,
- ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych – niezagrażona,
- JCWPd dostarczająca średnio powyżej 100 m³ wody na dobę – tak,
- wyznaczone cele środowiskowe: dobry stan chemiczny, dobry stan ilościowy,
- odstępstwo – nie,
- typ odstępstwa – nie dotyczy,
- termin osiągnięcia dobrego stanu – 2015,
- uzasadnienie odstępstwa – nie dotyczy,
- JCWPd znajduje się w wykazie obszarów chronionych – nie.

Dla JCWPd PLGW200089 określono następujące parametry:

- JCWPd jest monitorowana,
- stan ilościowy – dobry,
- stan chemiczny – dobry,
- ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych – niezagrażona,
- JCWPd dostarczająca średnio powyżej 100 m³ wody na dobę – tak,
- wyznaczone cele środowiskowe: dobry stan chemiczny, dobry stan ilościowy,
- odstępstwo – nie,
- typ odstępstwa – nie dotyczy,
- termin osiągnięcia dobrego stanu – 2015,
- uzasadnienie odstępstwa – nie dotyczy,
- JCWPd znajduje się w wykazie obszarów chronionych – nie.

5.1.6. Atmosfera i klimat

Klimat tego obszaru kształtują w zasadzie dwa rodzaje mas powietrza: polarno-morskie oraz polarno-kontynentalne, których sumaryczna częstość pojawiania się wynosi 91% ogólnej

frekwencji mas powietrza. Obszar znajduje się też pod okresowym wpływem powietrza arktycznego, przynoszącego zwykle ochłodzenie oraz powietrza tropikalno-kontynentalnego, które stanowi 2% ogólnej frekwencji pojawiania się mas powietrza.

Średnie roczne ciśnienie w gminie wynosi 1015 -1016 mb. Wiatry wieją głównie z kierunków południowo-zachodniego, zachodniego i południowego. Średnia roczna prędkość wiatru wynosi 3,0-3,5 m/s. Średnia roczna temperatura powietrza wynosi 7,6-7,8°C. Najzimniejszy jest styczeń (-4,2°C), najcieplejszy lipiec (18,6°C). Roczne amplitudy sięgają 23,8-24°C. Okres z temperaturą optymalną dla człowieka (średnia temperatura dobową 18-22°C) trwa 40-42 dni. Okres wegetacyjny z temperaturami powyżej 5°C trwa 210-220 dni.

Wilgotność względna powietrza wynosi ok. 68%. Roczne parowanie potencjalne ok. 860 mm znacznie przekracza roczny opad - 560-600 mm. Najobfitsze opady występują w lipcu, a najmniejsze w styczniu.

Największy wpływ na cechy klimatu lokalnego ma rzeźba. Wyraźne zróżnicowanie klimatyczne występuje pomiędzy dolinami rzecznyymi i terenami wierzchowinowymi. Zarysowuje się lokalne zróżnicowanie podstawowych elementów meteorologicznych w zależności od nachylenia terenu i ekspozycji.

Równoleżnikowy przebieg doliny Ciemiegi stwarza bardzo korzystne warunki do przewietrzania ciągów zabudowy z uwagi na przewagę południowo-zachodnich i zachodnich wiatrów.

Najkorzystniejsze warunki klimatyczne dla rekreacji występują w strefie północnego zbocza doliny Ciemiegi pomiędzy Jastkowem i Snopkowem oraz w terenach przyleśnych Kol. Podleśna i Majdanu Snopkowskiego.

Monitoring środowiska prowadzony przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Lublinie w 2015 r. kwalifikuje obszar gminy do strefy lubelskiej. Wynikowe klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia (Raport o stanie środowiska województwa lubelskiego w 2015 roku, WIOŚ w Lublinie, 2016).

Tabela 1. Klasyfikacja stref z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia

Symbol klasy strefy dla poszczególnych substancji											
SO ₂	NO ₂	pył PM10	Pb	C ₆ H ₆	CO	O ₃	As	Cd	Ni	BaP	pył PM2,5
A	A	C	A	A	A	A	A	A	A	C	C

Tabela 2. Klasyfikacja stref z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony roślin

Symbol klasy strefy dla poszczególnych substancji		
SO ₂	NO _x	O ₃
A	A	A

Głównymi emitarami zanieczyszczeń powietrza na terenie gminy są:

- zorganizowane źródła emitujące zanieczyszczenia w czasie procesów energetycznego spalania paliw oraz przemysłowych procesów technologicznych (tzw. emisja punktowa),
- środki transportu samochodowego (tzw. emisja liniowa),
- paleniska i kotłownie indywidualnych systemów grzewczych, budynków (tzw. emisja powierzchniowa).

Zanieczyszczenia powietrza w dużej mierze pochodzą z terenów sąsiednich, zwłaszcza z Lublina.

Hałas

Główne rodzaje hałasu na terenie gminy:

- hałas od środków transportu (komunikacyjny),
- hałas w przemyśle (przemysłowy),
- hałas w pomieszczeniach mieszkalnych, użyteczności publicznej i terenach wypoczynkowych (komunalny).

5.1.7. Szata roślinna, świat zwierzęcy i różnorodność biologiczna

Szata roślinna

Zróznicowanie szaty roślinnej stanowi wypadkową czynników siedliskowych jak podłoże geologiczne ukształtowanie powierzchni, warunki wilgotnościowe oraz klimat. Różnorodność florystyczną opisywanego obszaru tworzą następujące grupy ekosystemów: lasy, zbiorowiska roślinności wodnej, szuwarowej i torfowiskowej, użytków zielonych, a także drzewa przydrożne, różne formy zieleni ozdobnej towarzyszące zabudowie mieszkaniowej, zieleń parkowa założeń parkowo-dworskich oraz roślinność użytkowa pól uprawnych i ogrodów. Z punktu widzenia zagospodarowania przestrzennego gminy największą rolę odgrywają lasy, zbiorowiska roślinne towarzyszące dolinom rzecznych i terenom podmokłym oraz parki podworskie.

Pierwotnie wąwozy i zbocza doliny Ciemięgi pokryte były przez lasy lipowe z domieszką grabu, osiki, wiązu pospolitego, klonu zwyczajnego, jawora i sosny. Obecnie lasy zajmują zaledwie 4,7% powierzchni gminy. Tak znaczne wylesienie obszaru zostało spowodowane występowaniem urodzajnych gleb lessowych w dolinie Ciemięgi. Lasy zachowały jednak skład gatunkowy zbliżony do naturalnego - zwłaszcza w warstwie krzewów i runa.

Lasy w postaci zwartych kompleksów występują tylko w postaci niewielkich powierzchni na wschód od Miłocina, na południowy zachód od Moszenek, na północny zachód od Ługowa, na północ od Snopkowa, na północ od Jastkowa oraz w rejonie Dębówki. Występują w czterech typach siedliskowych:

- a) lasy siedlisk mokrych i wilgotnych występują w dolinie rzeki Ciemięgi i dolinie Strugi Tomaszowickiej,
- b) zbiorowiska zaroślowe występują w dolinach rzek – głównie na obrzeżach olsów,
- c) grądy grabowe z domieszką dębu występują głównie na wierzchołkach – zajmują one stosunkowo małą powierzchnię,
- d) ciepłolubne zbiorowiska zaroślowe występują na stokach wąwozów i miedzach.

W wodach stojących (stawach, dołach potorfowych oraz niektórych rowach melioracyjnych) oraz rzekach Ciemiędze, Strudze Tomaszowskiej i Czechówce, występują niewielkie zbiorowiska roślinności wodnej zanurzonej i pływającej o powierzchni od kilku do kilkudziesięciu metrów kwadratowych.

Na obrzeżach i w korytach rzek oraz obniżeniach terenu okresowo zalewanych przez wody występują zbiorowiska szuwarowe i bagienne

Zbiorowiska użytków zielonych występują głównie w dolinach rzeki Czechówki, Ciemięgi i jej dopływu - Strugi Tomaszowskiej. Odnaczają się one dużą różnorodnością i obejmują zbiorowiska trawiaste i pastwiskowe.

Na nasłonecznionych stokach doliny Ciemięgi w okolicach Snopkowa oraz doliny Czechówki w okolicach Szerokiego i Dąbrowicy występują zbiorowiska kserotermiczne.

Agrocenozy zdominowane są przez typowe chwasty upraw zbożowych i okopowych. Do pierwszej grupy należy zaliczyć miotłę zbożową, marunę bezwoną, powój, przytulię czepną, przetaczniki *Veronica* sp., fiołek polny, niezapominajkę polną. W uprawach okopowych dominują włośnice, prosownica jednostronna, komosa biała, rdest plamisty i kolankowaty i szarłat szorstki. Miedze, pobocza dróg porastają gatunki synantropijne i umiarkowanie ciepłolubne: pyleniec pospolity, cykoria podróżnik, wrotycz polny, krwawnik pospolity, nawłóć późna, pokrzywa zwyczajna, jaskier rozłogowy, babka zwyczajna, powój pospolity, wrotycz pospolity, nostryk żółty, świerzbica polna, jaskier ostry, mniszek lekarski, trzcinnik pospolity, koniczyzna biała, życica trwała, marchew zwyczajna, szczaw kędzierzawy, bniec biały, osiet kędzierzawy.

Na terenie gminy stwierdzono występowanie 25 gatunków roślin objętych ochroną prawną, 16 gatunków rzadkich w skali kraju lub regionu oraz 24 gatunki zaliczone do grupy rzadkich lub zagrożonych na obszarze gminy. Te ostatnie to głównie rośliny związane z siedliskami silnie uwilgotnionymi, a z powodu obniżenia poziomu wód na terenie gminy Jastków gruntowych zagrożone są wyginięciem.

Świat zwierzęcy

Decydujące znaczenie dla różnorodności środowiska gminy ma dolina rzeki Ciemięgi, przebiegająca poprzecznie przez gminę. Stanowi ona korytarz ekologiczny łączący chronione obszary nadwiślańskie z Polesiem Zachodnim. Szczególne znaczenie dla ochrony zasobów fauny ma górny odcinek Ciemięgi począwszy od Miłocina, aż do samego Jastkowa. Na łąkach spotykane są nieliczne w innych rejonach kraju motyle: paź królowej, listkowiec cytrynek, rusałki, ceik, pawik, pokrzywnik, wierzbowiec. Pojawiają się tutaj również trzmiele. Miejsca lęgowe płazów koncentrują się w rejonach stawów. Spotykane są tutaj ropuchy oraz coraz rzadsze rzekotki drzewne. Stawy w rejonie Ożarowa stanowią ostoję takich gatunków, jak: perkozek, kokoszka wodna, łabędź niemy, trzciniak. Dolina Ciemięgi na wschód od Jastkowa ma niewielkie znaczenie dla ochrony fauny, głównie ze względu na znacznie mniejszą szerokość doliny oraz obudowanie jej z obu stron.

Ssaki reprezentowane są przez pospolite gatunki: jeź, tchórz, łasica, lis, kuna domowa. Powszechnie spotykany jest zając szarak oraz sarna polna.

Największy kompleks leśny w rejonie Snopkowa daje możliwości trwałego występowania takim gatunkom jak: dzięcioł średni, dzierzba gąsiorek, myszołów. Wydaje się celowe zabezpieczenie tych obszarów leśnych, jako głównych centrów bioróżnorodności tego obszaru.

Różnorodność biologiczna

Największa różnorodność siedliskowa i gatunkowa występuje w obrębie Przyrodniczego Systemu Gminy Jastków (PSM, nazywany zamiennie ESOCH). System tworzą elementy o różnej wielkości i randze:

1. Korytarze Ekologiczne, spełniające w systemie podwójną rolę:

- a) przemieszczania się materii i puli genowej pomiędzy węzłami ekologicznymi, a więc od ich drożności będzie w przyszłości zależeć, jakość całego układu, ich wewnętrzna organizacja;
- b) bezpośredniego oddziaływania na tereny sąsiednie, antropogenicznie przekształcane w wyniku rolniczego użytkowania lub chaotycznej zabudowy mieszkaniowej to często niedoceniana rola tych obszarów, lecz godna podkreślenia, szczególnie w obszarach ubogich lub wskazywanych do zwiększenia bioróżnorodności.

Korytarze ekologiczne powinny zachować naturalną drożność i strukturę środowiska, a wszelkie działania w tych obszarach i ich bezpośrednim sąsiedztwie powinny być podporządkowane zapewnieniu ich drożności.

Dolina Ciemięgi, której przyrodniczą i krajobrazową oś stanowi wilgotne łąkowo – olsowe dno doliny obfitujące w przyboczowe wysięki, jest głównym komponentem ważnego transwójewódzkiego korytarza ekologicznego wschód-zachód łączącego przez rzekę Ciemięgę i Bystrą - Wisłę, oraz rzekę Bystrzycę, która jest lewobrzeżnym dopływem Wieprza.

Wzdłuż całej doliny górnej Ciemięgi występuje niezwykle nagromadzenie rzadkich roślin łąkowych i wodnych, a także leśnych występujących w niewielkich fragmentach olsów tam rosnących. Nagromadzenie roślin wodnych jest szczególnie duże wokół stawów w Ożarowie będących miejscem bytowania wielu gatunków zwierząt zwłaszcza ptaków.

W strefie Wierchowiny Miłocińsko – Tomaszowickiej znajduje się jeden z korytarzy ekologicznych o znaczeniu lokalnym. Przechodzi po rzece Ciemiędze od łąk w pobliżu Ożarowa, a następnie przez las w Motyczu Leśnym. Tam rozgałęzia się, z czego jedna odnoga idzie poprzez fragmenty lasów koło Motycza Leśnego, a następnie po rzece Motyczance wraca w granice gminy Jastków. Przechodzi przez park podworski w Tomaszowicach. Zamyka się na rzece Ciemiędze, w miejscu gdzie Motyczanka uchodzi do Ciemięgi.

Od tego korytarza odchodzi w Tomaszowicach przez park podworski odnoga drugiego korytarza, która następnie idzie przez aleję lipową rosnącą wzdłuż drogi Lublin -Nałęczów. Ten korytarz ekologiczny nie ma dalszego połączenia. Rzeką Łazęgą biegnie korytarz ekologiczny. Czechówka stanowiąca dawniej ważne pasmo przemieszczania się gatunków obecnie utraciła te funkcje ze względu na zbyt duży wpływ czynników antropogenicznych.

2. Węzły Ekologiczne, które pełnią zasadniczą rolę dla zasilania gatunkowego przyrodniczego systemu gminy;

W miejscach szczególnego skoncentrowania występowania roślin i zwierząt można wyróżnić 5 węzłów o znaczeniu lokalnym:

- a) na olsach w dolinie Ciemięgi na wschód od Ożarowa - węzeł leśny,
- b) w lesie świeżym na północny-zachód od Ługowa - węzeł leśny,
- c) na stawach i łąkach w Ożarowie - węzeł wodny,
- d) w dolinie Ciemięgi w okolicach Sługocina - węzeł łąkowy,
- e) w dolinie Ciemięgi w okolicach Sieprawic - węzeł łąkowy.

W Dolinie Środkowej Ciemięgi, będącej elementem transwojewódzkiego korytarza ekologicznego można wyróżnić 2 węzły ekologiczne o znaczeniu regionalnym i w dodatku oba poliekosystemowe. Jeden z nich znajduje się na olsie, stawach i łąkach w okolicy Jastkowa. Jest to węzeł leśno – łąkowo – wodny. Drugi węzeł poliekosystemowy, łąkowo – bagienno – kserotermiczny znajduje się na granicy z gminą Niemce we wschodniej części strefy.

Na północ od Snopkowa znajdują się Jary Snopkowskie - system silnie porożcinanych wąwozów, które obecnie zalesione stanowią obszar występowania cennych gatunków roślin i zwierząt.

W lesie świeżym na wschód od Miłocina znajduje się węzeł ekologiczny o znaczeniu lokalnym. Znajduje się tam nagromadzenie rzadkich i chronionych roślin leśnych. Na "Łąkach Bocian" i w pobliskim olsie znajduje lokalny węzeł łąkowy.

W obszarze Krawędzi Wyżyny Lubelskiej położony jest jedyny większy kompleks leśny w gminie Jastków. Znajduje się w nim wiele rzadkich gatunków roślin leśnych. Las ten jest ważnym węzłem ekologicznym o znaczeniu regionalnym.

Obszary i obiekty objęte ochroną prawną na terenie gminy Jastków:

Ze względu na niewielką lesistość i duży udział użytków rolnych w granicach gminy niewielkie obszary objęte są ochroną prawną ze względu na walory przyrodnicze. Należą do nich:

1. **Obszar Chronionego Krajobrazu "Dolina Ciemięgi"** - w 1990 r. do systemu obszarów chronionych włączona została dolina Ciemięgi na odcinku od Snopkowa do Sobianowic. Do gminy Jastków należy zaledwie 9,7% powierzchni jego obszaru. Dolinę górnej Ciemięgi objęto ochroną ze względu na walory przyrodnicze.
2. **Pomniki przyrody:**
 - a) aleja lip drobnolistnych (*Tilia mordata*) o dobrze zachowanych koronach (w momencie utworzenia liczyła 160 lip, obecnie według danych RDOŚ składa się ze 140 drzew, według danych z Urzędu Gminy 137),
 - b) modrzew europejski (*Larix decidua*) o obwodzie pnia 331 cm, rośnie w parku podworskim w Tomaszowicach,
 - c) 2 kasztanowce zwyczajne (*Aesculus hippocastanum*) o dobrze zachowanych koronach (4 kasztanowce w momencie utworzenia) o obwodach pni 337-418, rosną w parku podworskim w Tomaszowicach,
 - d) modrzew europejski (*Larix decidua*) o obwodzie pnia 306 cm, rośnie w zabytkowym zespole dworsko-parkowym w Tomaszowicach Kolonia,
 - e) orzech czarny (*Juglans nigra*) o obwodzie pnia 250 cm, rośnie w zabytkowym zespole dworsko-parkowym w Tomaszowicach Kolonia .

W granicach analizowanego projektu Planu nie występują obiekty i obszary objęte ochroną.

5.1.8. Krajobraz

Gmina Jastków charakteryzuje się bardzo niskim wskaźnikiem lesistości na tle obszaru województwa lubelskiego. Z ogólnej powierzchni gminy wynoszącej 11376 ha, 10080 ha (88,6%) stanowią użytki rolne. Grunty orne zajmują powierzchnię 9130 ha, a użytki zielone 950

ha. Powierzchnia lasów na terenie gminy wynosi 542 ha (4,7%). Lasy w postaci zwartych kompleksów występują tylko w postaci niewielkich powierzchni na wschód od Miłocina, na południowy zachód od Moszenek, na północny zachód od Ługowa, na północ od Snopkowa, na północ od Jastkowa oraz w rejonie Dębówki.

Osią przyrodniczo – krajobrazową obszaru jest dolina Ciemięgi, w której dominują użytki zielone.

W pobliżu granic miasta Lublin następuje silny rozwój terenów mieszkaniowych, który powoduje zmianę istniejącego krajobrazu rolniczego na krajobraz podmiejski.

5.1.9. Zabytki i dobra materialne

Obiekty lub zespoły obiektów, posiadające cenne walory architektoniczne, kompozycyjne i historyczne występujące na terenie gminy zostały wpisane do rejestru zabytków województwa lubelskiego, natomiast te, które posiadają mniejszą wartość kulturową znajdują się w gminnej ewidencji zabytków.

W granicach objętych analizowaną zmianą *Planu* nie występują obszary i obiekty objęte ochroną ze względu na walory historyczne lub zabytkowe.

5.1.10. Obecne użytkowanie terenu

W obecnym zagospodarowaniu terenu dominuje funkcja rolnicza. Zabudowa mieszkaniowa głównie jednorodzinna i zagrodowa skupia się w poszczególnych miejscowościach. W pobliżu granicy z miastem Lublin wydzielone są nowe, zwarte tereny przeznaczone pod zabudowę mieszkaniową. Miejscowość gminna jest ośrodkiem o znaczeniu lokalnym, w którym skupiają się poza zabudową mieszkaniową tereny usługowe i produkcyjne. Obszary zieleni łąkowej skupione są wzdłuż doliny rzek. Lasy zajmują niewielkie powierzchnie a duże i zwarte kompleksy znajdują się na obrzeżach gminy, zwłaszcza w części północnej i wschodniej. Poszczególne miejscowości połączone są siecią dróg powiatowych i gminnych.

5.2. Potencjalne zmiany istniejącego stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu

Na skalę istniejących przeobrażeń środowiska w granicach objętych *Planem* wpływ miały: antropogeniczne przekształcenia w abiotycznych elementach środowiska, zmiana różnorodności występujących zbiorowisk roślinnych i stopień przekształcenia szaty roślinnej oraz działania powodujące zanieczyszczenie środowiska lub mogące być źródłem takich zanieczyszczeń.

W przypadku niezrealizowania postulatów projektowanego dokumentu nie wystąpią zmiany stanu środowiska oraz aktualnego użytkowania. Tereny objęte *Planem* pozostaną w dotychczasowym przeznaczeniu. Przeważająca część obszaru ze względu na korzystne uwarunkowania glebowe wykorzystywana jest rolniczo, głównie jako grunty orne. Ustalone w planie funkcje rolne nie wprowadzą istotnych zmian w tym względzie. Niezależnie od stanu realizacji planu miejscowego będzie miała miejsce kontynuacja użytkowania rolniczego. Wpłynie to na podtrzymanie dotychczasowych przekształceń środowiska przyrodniczego, związanych z zabiegami agrotechnicznymi i chemizacją gleb.

Skutkiem nie wprowadzenia funkcji związanych z infrastrukturą drogą i techniczną będzie zachowanie istniejącego stanu tych terenów użytkowanych rolniczo. Jednocześnie nastąpi obniżenie jakości życia mieszkańców związane z trudnościami w komunikacji lokalnej oraz ograniczenie dostępu do mediów.

Plan miejscowy jako narzędzie racjonalnego gospodarowania przestrzenią służy ochronie środowiska przy jednoczesnym zapewnieniu rozwoju inwestycyjnego terenów oraz zabezpieczeniu interesów publicznych. Wprowadzenie ustaleń *Planu* pozwoli na jak najlepsze wykorzystanie tego terenu.

6. STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM

Przy zachowaniu wszystkich ustaleń zawartych w projektowanym dokumencie oraz uwarunkowań wynikających z obowiązującego prawa nie przewiduje się wystąpienia znaczących oddziaływań, rozumianych jako przekroczenia określonych prawem standardów jakości środowiska, zagrożenia dla obszarów przyrodniczo cennych, w tym dla celu i przedmiotu ochrony obszarów Natura 2000 oraz ich integralność.

Potencjalne obciążenie środowiska spowodowane działalnością gospodarczą, która może być realizowana na tym terenie w przyszłości musi być ograniczone do minimum poprzez przestrzeganie zasad określonych w przepisach szczegółowych i opracowaniach planistycznych oraz procedur przewidzianych do stosowania w procesie przygotowania inwestycji do realizacji.

Szczegółowy opis i wpływ ustaleń projektowanego dokumentu na poszczególne elementy środowiska został zaprezentowany w rozdziale 9. Przewidywane oddziaływania.

7. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY Z DNIA 16 KWIEŹNIA 2004 R. O OCHRONIE PRZYRODY

W obrębie gminy Jastków nie stwierdzono istotnych zmian związanych ze środowiskiem. Istnieje natomiast realne zagrożenie pogorszenia stanu jakości wód podziemnych w przypadku nie podjęcia środków zaradczych, polegających na uporządkowaniu systemu gospodarki ściekowej. Ponadto należy zwrócić uwagę na zmiany zachodzące wzdłuż ciągów komunikacyjnych o dużym natężeniu ruchu. Występuje tam zagrożenie przekroczenia progowych dopuszczalnych poziomów hałasu, a także znaczny wzrost emisji liniowej zanieczyszczeń do powietrza.

Problemami środowiska przyrodniczego gminy są:

- rozproszone i obszarowe źródła zanieczyszczeń wód powierzchniowych. Nadal z dużej części obszaru gminy ścieki odprowadzane są do zbiorników bezodpływowych. W wielu przypadkach są one wykonane niezgodnie z obowiązującymi przepisami w tym zakresie, wskutek czego zanieczyszczenia przenikają do wód powierzchniowych i podziemnych. Innym ogniskiem zanieczyszczeń wód powierzchniowych są wody spływające z rejonów pól uprawnych. Powodem takiego stanu rzeczy jest fakt, iż na terenie gminy rolnictwo posiada charakter intensywny o wysokiej wydajności plonów, do czego przyczynia się między innymi stosowanie nawozów mineralnych azotu, fosforu. Powodują one powstawanie w środowisku wodnym substancji biogennych, które wpływają na zwiększenie eutroficzności zarówno cieków płynących jak i stojących. Ogniskiem zagrożeń dla wód mogą być również niespodziewane zdarzenia losowe w postaci awarii przemysłowych lub wypadków komunikacyjnych powstałych bezpośrednio przy ciekach wodnych;
- zanieczyszczenia powietrza w gminie, emisja przemysłowa – wysoka, pochodzi w większości z obiektów przemysłowo-usługowych zlokalizowanych na terenie miasta Lublin. Lokalne zakłady przemysłowo – usługowe o znacznie mniejszej skali

oddziaływań skupiają się w pobliżu miejscowości: Natalin, Marysin, Barak, Dębówka, Dąbrowica oraz pasmowo wzdłuż trasy Lublin – Warszawa;

- z uwagi na użytkowanie małych kotłowni przydomowych emisja niska jest najbardziej odczuwalna w okresie zimowym w obrębie zwartych terenów mieszkaniowych;
- erozja gleby na terenie gminy w większości ma charakter erozji wodnej i wietrznej, zagrożenie gruntów rolnych wzmożoną erozją posiadają gleby lessowe, bardzo silnie podatne na spłukiwanie powierzchniowe;
- hałas komunikacyjny najintensywniej występuje wzdłuż drogi Warszawa – Lublin. Jednocześnie wzdłuż drogi ekspresowej zrealizowane są ekrany akustyczne, które ograniczają oddziaływanie i zapewniają ochronę terenów mieszkaniowych. Wraz z przeniesieniem ruchu tranzytowego na nowy odcinek poprawiła się jakość klimatu akustycznego w obrębie miejscowościach: Dąbrowka, Barak, Panieńszczyzna.

8. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA DOKUMENTU

Podstawowym celem ochrony środowiska, ustanowionym na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, które zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu jest ochrona zasobów środowiska (wód, powietrza, powierzchni ziemi, zwierząt i roślin). Aby ochrona zasobów środowiska mogła być prawidłowo realizowana, równolegle do procedury planistycznej przeprowadzono procedurę strategicznej oceny oddziaływania na środowisko elementem, której jest niniejsza *Prognoza*.

Analizowany projekt *Planu* uwzględnia cele, wytyczne i ustalenia opracowań strategicznych i planistycznych, które zostały sporządzone na poziomie nie tylko lokalnym, ale i wojewódzkim. Odpowiada on podstawowym zaleceniom polityki ekologicznej państwa, której cele i priorytety zharmonizowane są z wymaganiami Unii Europejskiej (dlatego też oceniając uwzględnienie przez projektowany dokument celów oraz sposobów ochrony środowiska w odniesieniu do prawa krajowego zostanie spełniony warunek oceny w odniesieniu do szczebla międzynarodowego, którego dokumenty ze swojej istoty są bardzo ogólne oraz do prawa wspólnotowego, które znalazło swoje odpowiedniki w prawie polskim).

Przedmiotowy projekt uwzględnia cele ochrony środowiska określone w „Polityce ekologicznej Państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016”. Planowane działania w obszarze ochrony środowiska wymienione w dokumencie wpisują się w priorytety w skali Unii Europejskiej i cele 6. Wspólnotowego programu działań w zakresie środowiska naturalnego. Do najważniejszych wyzwań w dziedzinie ochrony środowiska na szczeblu wspólnotowym należą działania na rzecz zapewnienia realizacji zasady zrównoważonego rozwoju. Jest to taki rozwój społeczno-gospodarczy, w którym następuje proces integrowania działań politycznych, gospodarczych i społecznych, z zachowaniem równowagi przyrodniczej oraz trwałości podstawowych procesów przyrodniczych, w celu zagwarantowania możliwości zaspokajania podstawowych potrzeb poszczególnych społeczności lub obywateli zarówno współczesnego pokolenia, jak i przyszłych pokoleń. Przestrzeganie zasady zrównoważonego rozwoju było priorytetem podczas prac nad projektem *Planu*.

Z punktu widzenia projektowanego dokumentu szczególnie ważne są cele ustanowione w Dyrektywie 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiającej ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej, tzw. Ramowej Dyrektywie Wodnej (RDW). Nadrzędnym celem RDW jest osiągnięcie dobrego stanu wszystkich wód do 2015 roku. Transpozycja zapisów RDW do prawodawstwa polskiego nastąpiła przede

wszystkim poprzez ustawę z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne wraz z jej aktami wykonawczymi. Ponadto RDW transponowana jest także do: ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków oraz do aktów wykonawczych tych ustaw.

Zapisy RDW wprowadzają system gospodarowania wodami w podziale na obszary dorzeczy. Na terenie objętym projektem obowiązują ustalenia zawarte w „*Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły*”, zgodnie z którym celem środowiskowym dla naturalnych JCWP o dobrym stanie jest co najmniej utrzymanie dobrego stanu ekologicznego i chemicznego. Dla silnie zmienionych części wód o złym stanie celem środowiskowym jest ochrona oraz poprawa ich potencjału ekologicznego i stanu, tak aby osiągnięty został dobry potencjał ekologiczny i dobry stan chemiczny. Wody silnie zmienione to jednolite części wód, które uległy fizycznemu przekształceniu na skutek działalności człowieka.

Ustalenia projektu *Planu* w minimalny sposób będą miały wpływu na zmiany klimatyczne i różnorodność biologiczną i w tym zakresie nie odnoszą się do celów i kierunków adaptacji do zmian klimatu, o których mowa w „Strategicznym planie adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030” opracowanym przez Ministerstwo Środowiska. W granicach opracowania dopuszcza się zaopatrzenie w energię elektryczną z alternatywnych źródeł energii oraz zaopatrzenie w ciepło z zaleceniem wykorzystania energii elektrycznej, gazu, oleju nisko siarkowego lub paliw stałych spalanych w piecach niskoemisyjnych.

Ponadto przy sporządzaniu projektu *Planu* uwzględniono następujące cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, w szczególności dotyczące:

- utrzymania procesów ekologicznych i stabilności ekosystemów, różnorodności biologicznej, ciągłości istnienia gatunków roślin, zwierząt i grzybów wraz z ich siedliskami oraz utrzymania i przywracania do właściwego stanu siedlisk przyrodniczych zgodnie z Ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, ustawą Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r., Aktualizacją Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Lubelskiego oraz Dyrektywą 85/337/EWG w sprawie oceny wpływu wywieranego przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko, Krajową strategią ochrony i umiarkowanego użytkowania różnorodności biologicznej wraz z Programem działań, która jest przełożeniem Konwencji o różnorodności biologicznej z 1992 r. z Rio de Janeiro, Dyrektywą Rady 92/43/EWG w sprawie ochrony naturalnych siedlisk oraz dzikich zwierząt i roślin czy Dyrektywa Rady 2009/147/EW w sprawie ochrony dzikich ptaków oraz ochrony gatunków wędrownych zgodnie z Konwencją o ochronie wędrownych gatunków dzikich zwierząt – Bonn 1979 r.;
- ochrony krajobrazu – zgodnie z Europejską Konwencją Krajobrazową – Florencja 2000;
- ochrony korytarzy ekologicznych zachowania i kształtowania ich drożności ekologiczno-przestrzennej zgodnie z Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego i Ustawą o ochronie przyrody z 16 kwietnia 2004 r.;
- ochrony powierzchni ziemi, racjonalnego gospodarowania i zachowania wartości przyrodniczych określonych w przepisach szczegółowych, tj.: ustawa Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r., Ustawa o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. i Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. – Prawo geologiczne i górnicze oraz Polityką ekologiczną państwa w latach 2009 – 2012, Dyrektywą w sprawie ziemnych składowisk odpadów 99/31/WE;

- utrzymanie norm odnośnie jakości gleb określonych w przepisach szczegółowych, tj.: Ustawą z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych i Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 9 września 2002 r. w sprawie standardów jakości gleby oraz standardów jakości ziemi;
- utrzymanie norm odnośnie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku, określonych w przepisach szczegółowych, tj.: ustawa Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r. oraz Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku i Aktualizacją Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Lubelskiego;
- prawidłowej gospodarki odpadami określonej w przepisach szczegółowych, tj.: Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach, Ustawa z dnia 10 lipca 2008 r. o odpadach wydobywczych, Dyrektywa w sprawie ziemnych składowisk odpadów 99/31/WE, Dyrektywą Rady 1999/31/WE z dnia 26 kwietnia 1999 r. w sprawie składowania odpadów, Polityka Ekologiczna Państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016, Plan gospodarki odpadami dla województwa lubelskiego 2022;
- zachowania proporcji pomiędzy terenami zainwestowanymi i biologicznie czynnymi zgodnie z Polityką Ekologiczną Państwa w latach 2009 – 2012 z perspektywą do roku 2016, Ustawą z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie, Dyrektywą 85/337/EWG w sprawie oceny wpływu wywieranego przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko i Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego;
- braku oddziaływań transgranicznych – zgodnie z Konwencją w sprawie transgranicznego przemieszczania zanieczyszczeń na dalekie odległości, sporządzoną w Genewie 13 listopada 1979 r., Protokołem do Konwencji z 1979 r., dotyczącą długofalowego finansowania wspólnego programu monitoringu i oceny zanieczyszczeń powietrza na dalekie odległości w Europie (EMEP), sporządzony w Genewie 28 września 1984 r., Protokołem do Konwencji z 1979 r. w sprawie transgranicznego zanieczyszczenia powietrza na dalekie odległości, w sprawie zmniejszania emisji tlenków azotu lub ich transgranicznych strumieni, sporządzony w Sofii 31 października 1988 r. (tzw. „protokół azotowy”), Protokołem do Konwencji z 1979 r. w sprawie transgranicznego zanieczyszczenia powietrza na dalekie odległości, w sprawie dalszego ograniczenia emisji siarki, sporządzony 14 czerwca 1994 r. w Oslo, Konwencję o ocenach oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym, Espoo 1991 r.

9. PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIA

Przeznaczenie terenów pod planowane funkcje będzie oddziaływać na poszczególne elementy środowiska, w tym może powodować uciążliwości rozumiane jako wszelkie zjawiska wpływające ujemnie (negatywnie) na stan otaczającego środowiska, które utrudniają lub pogarszają komfort życia ludzi. Ten dyskomfort, niedogodności czy dysfunkcje środowiska są najczęściej wynikiem przekroczenia dopuszczalnych wartości parametrów, charakteryzujących stan środowiska. Ostatecznej oceny dokonać należy w Raporcie oceny oddziaływania na środowisko przedsięwzięcia, przy czym należy brać pod uwagę fakt, iż żadna inwestycja nie może być oddana do użytkowania, jeśli nie spełnia standardów jakości środowiska z różnego rodzaju emisji.

Kryteria wykorzystane do identyfikacji znaczących oddziaływań na środowisko:

- cechy projektowanych w dokumencie funkcji terenu i potencjalnego ich oddziaływania (rozmiar, zakres, intensywność, kumulacja z innymi przedsięwzięciami, potencjalne korzystanie z zasobów naturalnych, wprowadzania zanieczyszczeń i powodowanie

zagrożeń, transgraniczny charakter oddziaływania, czas trwania, częstotliwość i odwracalność oddziaływania);

- lokalizacja terenów wyznaczonych pod pełnienie poszczególnych funkcji (dotychczasowe przeznaczenie gruntów, obfitość, jakość i zdolność do odtwarzania zasobów naturalnych na danym obszarze, absorpcja cennego środowiska).

Przeznaczenie terenów pod planowane rodzaje zagospodarowania będzie oddziaływać na poszczególne elementy środowiska, ale **pomimo bezpośredniego i stałego charakteru niektórych oddziaływań przy zastosowaniu nowoczesnych rozwiązań technicznych, przekroczenie standardów jakości środowiska określonych prawem jest mało prawdopodobne i nie będzie to znacząco negatywne oddziaływanie na środowisko gminy.** Poniższa analiza, mimo narzuconego podstawą prawną tytułu rozdziału dotyczy wszystkich innych (a nie jedynie znaczących) oddziaływań (ze względu na ich rodzaj i czasoprzestrzeń). Przedstawione w *Prognozie* informacje są aktualne w odniesieniu do obowiązujących w tej materii aktów prawnych.

W tabeli poniżej przedstawiono zbiorcze zestawienie oddziaływań poszczególnych funkcji.

- **(+)** – **pozytywne** – zauważalne pozytywne oddziaływanie, nie powodujące ilościowo istotnych zmian w środowisku;
- **(o)** – **neutralne** – całkowity brak wpływu lub wpływ nieznaczący - oddziaływanie nie powodujące odczuwalnych (mierzalnych) skutków w środowisku;
- **(-)** – **negatywne** – oddziaływanie zauważalne, powodujące odczuwalne skutki środowiskowe, lecz nie powodujące przekroczeń standardów, istotnych zmian ilościowych i jakościowych, możliwe do ograniczenia;
- **B** – oddziaływanie bezpośrednie;
- **P** – oddziaływanie pośrednie;
- **W** – oddziaływanie wtórne;
- **SK** – oddziaływanie skumulowane;
- **K** – oddziaływanie krótkoterminowe;
- **Ś** – oddziaływanie średnioterminowe;
- **D** – oddziaływanie długoterminowe;
- **S** – oddziaływanie stałe;
- **C** – oddziaływanie chwilowe;
- **L** – oddziaływanie lokalne;
- **R** – oddziaływanie ponadlokalne ('regionalne').

Przeznaczenie terenów określone w projekcie zmiany Planu nie spowoduje oddziaływań znacząco negatywnych ani znacząco pozytywnych.

W projekcie *Planu* wyodrębnione zostały funkcje terenów, które ze względu na zbliżony sposób zagospodarowania zostały pogrupowane i dla tych grup określono charakter oddziaływania, są to:

1. Tereny mieszkaniowe:

- tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, oznaczone symbolem – MN,
- tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z towarzyszącą funkcją usługową, oznaczone symbolem – MN/U,
- tereny zabudowy letniskowej, oznaczone symbolem – ML.

2. Tereny usługowe:

- tereny zabudowy usługowej, oznaczone symbolem – U,
- tereny usług sportu z obiektami towarzyszącymi, oznaczone symbolem – US/U/UT,
- tereny usług motoryzacji z dopuszczeniem funkcji mieszkaniowej, oznaczone symbolem – U/KS/MN.

3. Tereny przemysłowe:

- tereny przemysłu, rzemiosła, składów i baz, oznaczone symbolem – P,
- tereny usług i obiektów przemysłu, rzemiosła, składów i baz, oznaczone symbolem – U/P.

4. Tereny dróg:

- drogi powiatowe – zbiorcze, oznaczone symbolem – KDZ-P,
- drogi gminne – lokalne, oznaczone symbolem – KDL-G,
- drogi gminne – dojazdowe, oznaczone symbolem – KDD-G,
- tereny wydzielonych ciągów pieszo-jezdnych, oznaczone symbolem – KXL,
- tereny drogi wewnętrznej, oznaczone symbolem – KDW.

5. Tereny lasów i zieleni:

- tereny lasu, oznaczone symbolem – ZL,
- tereny trwałych użytków zielonych, oznaczone symbolem – ZŁ.

6. Teren wód: tereny wód otwartych, oznaczone symbolem – WS.

7. Tereny rolne: tereny zabudowy zagrodowej, oznaczone symbolem – RM.

Tabela 3. Przewidywane oddziaływania

Przeznaczenie terenów							
Oddziaływanie na:	tereny mieszkaniowe (MN, MN/U, ML)	tereny usługowe (U, U/KS/MN, US/U/UT)	tereny przemysłowe (P, U/P)	tereny dróg (KDZ-P, KDL-P, KDD-G, KXL, KDW)	tereny lasów i zieleni (ZL, Zł)	teren wód (WS)	tereny rolne (RM)
cele, przedmiot ochrony oraz integralność obszaru Natura 2000	o	o	o	o	o	o	o
rośliny, zwierzęta, różnorodność biologiczną	- B, D, S, C, L	- B, D, S, C, L	- B, D, S, C, L	- B, D, S, C, L	+/- B, D, S, L	+/- B, D, S, L	+/- B, D, S, L
życie i zdrowie ludzi	+/- B, P, D, S, C, L	+/- B, P, D, S, C, L	+/- B, P, D, S, C, L	+/- B, P, D, S, C, L	+/- B, P, D, S, L	+/- B, P, D, S, L	+/- B, P, D, S, L
wody	+/- B, D, S, C, L	+/- B, D, S, C, L	+/- B, D, S, C, L	+/- B, D, S, C, L	+ B, D, S, L	+ B, D, S, L	+ B, D, S, L
powietrze i klimat	+/- B, D, K, S, L	+/- B, D, K, S, L	+/- B, D, K, S, L	+/- B, D, K, S, C, L	+ B, C, D, L	+ B, C, D, L	+ B, C, D, L

Prognoza oddziaływania na środowisko
zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Jastków – część I – obszary położone w obrębach geodezyjnych: Józefów-Pociecha, Piotrawin I,
Piotrawin II, Panieńszczyzna i Jastków

Oddziaływanie na:	tereny mieszkaniowe (MN, MN/U, ML)	tereny usługowe (U, U/KS/MN, US/U/UT)	tereny przemysłowe (P, U/P)	tereny dróg (KDZ-P, KDL-P, KDD-G, KXL, KDW)	tereny lasów i zieleni (ZL, ZŁ)	teren wód (WS)	tereny rolne (RM)
powierzchnię ziemi, gleby, zasoby naturalne	- B, D, C, L	- B, D, C, L	- B, D, C, L	- B, D, C, L	+ B, D, S, L	+ B, D, S, L	+ B, D, S, L
krajobraz	+ B, D, S, L	+ B, D, S, L	+ B, D, S, L	+ B, D, S, L	+ B, D, S, L	+ B, D, S, L	+ B, D, S, L
zabytki, dobra materialne	+ B, D, S, L	+ B, D, S, L	+ B, D, S, L	+ B, D, S, L	+ B, D, S, L	+ B, D, S, L	+ B, D, S, L

9.1. Oddziaływanie na obszary chronione, w tym na cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000 oraz integralność tych obszarów

Najbliższy obszar Natura 2000 Bystrzyca Jakubowicka PLH060096, znajduje się w odległości ok. 8,3 km od wschodniej granicy gminy (ok. 12 km od najbliższego obszaru objętego *Planem*). Jest to ważna ostoja staroduba łąkowego (*Ostericum palustre*) z wysoką liczebnością, jedną z najwyższych w województwie. Ponadto obszar jest ważnym siedliskiem dla populacji czterech gatunków motyli z Załącznika II Dyrektywy Siedliskowej. Liczebność ich populacji również należy do największych w województwie lubelskim. Na terenie obszaru znajduje się stanowisko kumaka nizinnego. Obszar ostoji pokryty jest przez sześć rodzajów siedlisk z Załącznika II Dyrektywy Siedliskowej. Największe znaczenie mają tu łąki zmiennowilgotne i niżowe łąki użytkowane ekstensywnie, będące siedliskiem staroduba łąkowego, a ponadto murawy kserotermiczne. Znajdują się tu również niewielkie populacje chronionych gatunków roślin: miłka wiosennego (*Adonis vernalis*), kosaćca bezlistnego (*Iris aphylla*) oraz goździka pysznego (*Dianthus superbus*).

Zagrożeniem dla ostoji jest przede wszystkim ograniczanie ekstensywnego użytkowania obszaru. Zaprzestaje się koszenia oraz wypasu. W związku z tym postępuje sukcesja w kierunku zaroślowym i leśnym. Powoduje to kurczenie się potencjalnych siedlisk dla chronionych gatunków motyli oraz roślin muraw kserotermicznych. Dodatkowo teren ten jest miejscem składowania odpadów przez okolicznych mieszkańców. Zaśmiecany jest prawy brzeg rzeki Bystrzycy. Dwa niewielkie dzikie wysypiska (po około 10 m² każde) zlokalizowane są bezpośrednio na terenie ostoji. Kolejnym zagrożeniem jest zanieczyszczenie rzeki Bystrzycy. Do cieków wrzucane są ścieki z oczyszczalni "Hajdów" obsługującej miasto Lublin. Pomimo oczyszczenia ładunek substancji odprowadzonych jest stosunkowo duży.

Wyznaczone w Planie funkcje nie będą znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000 Bystrzyca Jakubowicka, w tym w szczególności:

1) nie pogorszą stanu siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000,

2) nie wpłyną negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000,

3) nie pogorszą integralność obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami.

W związku z powyższym nie zachodzi również konieczność wykonania kompensacji przyrodniczej niezbędnej do zapewnienia spójności i właściwego funkcjonowania sieci obszarów Natura 2000.

Działki objęte *Planem* znajdują się również w dużym oddaleniu od granic Czerniejowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu oraz otuliny Nadwieprzańskiego Parku Krajobrazowego a ustalenia projektu nie wpłyną na cel ich ochrony.

W celu zapewnienia właściwych warunków dla funkcjonowania przyrody oraz ochrony terenów o wysokich walorach przyrodniczych *Plan* ustanawia strefę Ekologicznego Systemu Obszarów Chronionych (ESOCH). System współtworzą: dna dolin rzecznych, suche doliny i lasy ze strefami ochrony warunków siedliskowych w odległości 50 m od skraju lasu.

W granicach ESOCH obowiązują następujące zakazy:

- a) odprowadzania ścieków do wód i gruntu w formie nieczyszczone,
- b) zmiany ukształtowania rzeźby terenu oraz tworzenia prowadzenia działalności przekraczających dopuszczalne wielkości oddziaływania na środowisko poprzez emisję substancji i energii, w szczególności dotyczące wytwarzania hałasu, wibracji,

promieniowania, zanieczyszczania powietrza, gleby, wód powierzchniowych i podziemnych, winno zamykać się na terenie działki budowlanej lub zespołu działek, na których jest wytwarzane,

- c) nasypów ziemnych sytuowanych poprzecznie do dolin rzecznych i suchych dolin,
- d) lokalizacji kopalni surowców mineralnych, stacji benzynowych oraz parkingów poza wyznaczonymi w planie,
- e) prowadzenia prac melioracyjnych zmierzających do odwodnienia terenu lokalizowania,
- f) wszelkiego rodzaju składowisk odpadów, wylewisk nieczystości i grzebowisk zwierząt.

Zasady gospodarowania na obszarze objętym ESOCH podporządkowuje się funkcjom dla których został on ustanowiony tj. funkcjom ekologicznym i ochrony środowiska. Jako funkcję uzupełniającą dopuszcza się gospodarkę rolną oraz rekreację realizowaną w formie terenowych urządzeń sportowo-rekreacyjnych i obiektów obsługi tych urządzeń (szatnie, wypożyczalnie sprzętu turystycznego, ścieżki rowerowe, boiska itp.

W granicach objętych systemem ESOCH dopuszcza się:

- a) możliwość realizacji stacji transformatorowych na działkach zabudowanych i w pobliżu zabudowy na działkach sąsiednich oraz podziemnej infrastruktury technicznej,
- b) prowadzenie działań statutowych administratora rzek zmierzających do zapobiegania i ochrony terenów zalewowych przed powodzią,
- c) wycinanie drzew i krzewów utrudniających swobodny przepływ wód wezbraniowych na podstawie przepisów szczególnych obowiązujących w tym zakresie;

Na obszarze objętym systemem preferuje się wszelkie formy wzbogacania ekologicznego poprzez nasadzenia różnych form zieleni ozdobnej oraz zadrzewienia, które należy realizować w systemie gniazdowym tak aby nie utrudniały one przewietrzania, oraz nie przysłaniały otwarc krajobrazowych i nie hamowały spływu wód wezbraniowych.

Ekologiczny System Obszarów Chronionych (ESOCH) obejmuje tereny: PAN 2-ZŁ, PAN 3-WS, PAN 4-WS, PAN 5-WS, PAN 6-KDZ-P, PIP 15-P, PIP 17KDD-G, PIP 18KDD-G.

9.2. Oddziaływanie na roślinny, zwierzęta i różnorodność biologiczną

Tereny zabudowy mieszkaniowej zwiększają tereny budowlane na zasadach kontynuacji funkcji. Wiąże się to z ograniczeniem powierzchni biologicznie czynnej, a co za tym idzie zmniejszeniem powierzchni naturalnych siedlisk oraz przestrzeni życiowej zwierząt. Wyznaczenie terenów usługowych i przemysłowych spowoduje ograniczenie powierzchni biologicznie czynnej oraz będzie się wiązało z wygradzaniem działek, co zmniejszy możliwość migracji fauny. Będzie to oddziaływanie bezpośrednie, długoterminowe, stałe i negatywne. Pozytywne oddziaływanie długoterminowe pośrednie będzie się wiązało ze skupieniem obiektów uciążliwych na jednej przestrzeni, dzięki czemu negatywne oddziaływania będą występowały w jednym miejscu, nie pogarszając warunków środowiska przyrodniczego na innych terenach w tym na terenach najcenniejszych zbiorowisk roślinnych.

Oddziaływanie związane z terenami komunikacyjnymi oraz z terenami infrastruktury technicznej będzie miało bardzo niewielki wpływ na szatę roślinną, świat zwierzęcy i różnorodność biologiczną. W wyniku prac budowlanych zostanie zniszczona częściowo szata roślinna, która następnie może zostać odbudowana po zakończeniu procesu budowlanego. Na etapie realizacji oraz eksploatacji trasy komunikacyjne wpływać będą również na stan zieleni znajdującej się w otoczeniu dróg i innych elementów komunikacyjnych. Zaleca się aby przy realizacji tych dróg tereny zieleni wysokiej wzdłuż tras komunikacyjnych składała się

z gatunków rodzimych, uwzględniających lokalne uwarunkowania siedliskowe i krajobrazowe. Projektowana zieleń powinna w miarę możliwości łączyć istniejące naturalne lub półnaturalne ekosystemy, znajdujące się w pobliżu drogi, kształtując w ten sposób nowe korytarze ekologiczne. Biorąc pod uwagę niewielką powierzchnię objętą tego rodzaju przeznaczeniem, oddziaływanie to będzie miało niewielki zasięg i siłę. Oddziaływania będą miały charakter bezpośredni, długoterminowy, stały, neutralny.

Ubytki szaty roślinnej w wyniku realizacji nowej zabudowy mieszkaniowej, usługowej i przemysłowej oraz na terenach infrastruktury komunikacyjnej i technicznej będą oddziaływać bezpośrednio, negatywnie i trwale. Określona w *Planie* intensywność i zasięg nowych inwestycji budowlanych, zasady ochrony i kształtowania środowiska przyrodniczego, zasady rozwoju infrastruktury technicznej i komunikacyjnej, zapewniają utrzymanie zrównoważonego rozwoju społeczno – gospodarczego.

Do korzystnych oddziaływań w zakresie oddziaływania na zwierzęta ustaleń projektu należy przede wszystkim wskazać ochronę terenów stanowiących ich siedliska, w tym lasów, zbiorników i cieków wodnych, łąk, pastwisk. Z ograniczeniami w zakresie rozwoju życia zwierząt należy liczyć się na nowych terenach inwestycyjnych, wyznaczonych w miejscu obecnych użytków rolnych, aczkolwiek zlokalizowanych głównie na przedłużeniu istniejącej zabudowy.

Przeznaczenie na tereny rolne, tereny wód otwartych stanowi kontynuację dotychczasowego użytkowania, dzięki czemu zachowana zostanie istniejąca szata roślinna oraz siedliska wykorzystywane przez drobną zwierzynę. Oddziaływania będą miały charakter bezpośredni, długoterminowy, stały, pozytywny.

Utrzymanie lasów oraz terenów zieleni w dotychczasowym użytkowaniu będzie miało bezpośredni, długoterminowy, stały i pozytywny wpływ na szatę roślinną, świat zwierzęcy i różnorodność biologiczną. Dzięki różnorodności siedlisk obszary te mają największą różnorodność gatunków fauny i zapewniają jej przestrzeń życiową. Stanowią również element systemu przyrodniczego gminy.

9.3. Oddziaływanie na życie i zdrowie ludzi

Podstawowe funkcje wyznaczone w *Planie* dotyczą rozwoju przestrzennego gminy polegającego na zwiększeniu powierzchni obszarów mieszkaniowych, usługowych i przemysłowych. Zmiany następują w wyniku realizacji złożonych przez osoby zainteresowane wniosków. Plan wyznacza przeznaczenie terenów oraz zasady ich zagospodarowania, wprowadza również strefy ograniczonego zagospodarowania, które chronią ludzi przed nadmiernym negatywnym oddziaływaniem. Ustalenia *Planu* realizują wnioski osób zainteresowanych (mieszkańców, inwestorów, samorządu) i w ten sposób zaspokajane są potrzeb ludzi. Będzie to oddziaływanie pozytywne, bezpośrednie, długoterminowe i stałe.

Projekt zakłada rozbudowę sieci kanalizacyjnej i wodociągowej, dzięki czemu poprawi się jakość wód ujmowanych do celów spożywczych. Wprowadzenie zieleni izolacyjnej ochroni ludzi przed negatywnym oddziaływaniem funkcji usługowych i przemysłowych. Będzie to oddziaływanie pozytywne, bezpośrednie, długoterminowe i stałe. Wyznaczenie terenów infrastruktury technicznej utrzyma istniejącą emisję pól elektromagnetycznych i stanowi zagrożenie w przypadku awarii. Jednocześnie należy podkreślić, iż wyznaczenie pasów technicznych określa obszary, w których zamyka się ponadnormatywne oddziaływanie linii w zakresie pól elektromagnetycznych i hałasu. Poza obrębem pasów technologicznych nie występuje ponadnormatywne oddziaływanie linii w zakresie emisji pól elektromagnetycznych oraz hałasu. Oddziaływania będą miały charakter bezpośredni, długoterminowy, stały, negatywny.

Dzięki modernizacji istniejących i budowie nowych dróg wzrośnie bezpieczeństwo i komfort podróżowania oraz zwiększy się dostępność komunikacyjna obszaru. Jednocześnie wraz ze wzrostem ruchu drogowego nastąpi wzrost natężenia hałasu i zanieczyszczenie powietrza, zwłaszcza w bezpośrednim sąsiedztwie dróg tranzytowych. Oddziaływania będą miały charakter bezpośredni, długoterminowy, stały, pozytywny i negatywny.

Przeznaczenie na tereny rolne oraz tereny wód poprzez zachowanie wartości przyrodniczych terenów otwartych wpływa pozytywnie na życie i zdrowie ludzi. Oddziaływania będą miały charakter bezpośredni, długoterminowy, stały, pozytywny.

Zachowanie lasów i zieleni w dotychczasowym użytkowaniu wpłynie pozytywnie na jakość życia mieszkańców. Ponadto są to miejsca, które można wykorzystać do rekreacji i wypoczynku. Będzie to oddziaływanie pozytywne, bezpośrednie, długoterminowe i stałe.

Należy podkreślić, iż przestrzeganie ustaleń zawartych w projektowanym dokumencie oraz przepisów prawa pozwoli na ograniczenie lub całkowite wyeliminowanie negatywnych oddziaływań.

9.4. Oddziaływanie na wody

Stan jednolitych części wód powierzchniowych na obszarze opracowania został określony, jako zły. W związku z tym celem środowiskowym będzie poprawa tego stanu.

Cele środowiskowe dla wód powierzchniowych i podziemnych zostały ustalone na mocy Ramowej Dyrektywy Wodnej (RDW) i zapisane w „*Planie gospodarczego wodami na obszarze dorzecza Wisły*”. Dla wód podziemnych są to:

- zapobieganie dopływowi lub ograniczenie dopływu zanieczyszczeń do wód podziemnych;
- zapobieganie pogarszaniu się stanu wszystkich części wód podziemnych (z zastrzeżeniami wymienionymi w RDW);
- zapewnienie równowagi pomiędzy poborem a zasilaniem wód podziemnych;
- wdrożenie działań niezbędnych dla odwrócenia znaczącego i utrzymującego się rosnącego trendu stężeń każdego zanieczyszczenia powstałego w skutek działalności człowieka.

Wraz z rozwojem terenów mieszkaniowych i usługowo - przemysłowych nastąpi: zwiększenie powierzchni nieprzepuszczalnych, co będzie powodowało odwadnianie terenu i okresowe przesuszanie, zwiększenie zapotrzebowania na wodę, wzrost ryzyka przedostawania się substancji ropopochodnych oraz innych substancji chemicznych do wód, wzrost liczby zrzucanych ścieków. Będą to oddziaływania bezpośrednie, długoterminowe, stałe i chwilowe, negatywne, które można ograniczyć lub całkowicie wyeliminować poprzez rozwój infrastruktury wodno - ściekowej, co będzie oddziaływaniem pozytywnym.

Na terenach zabudowanych i komunikacyjnych należy spodziewać się powstania dużej ilości ścieków w postaci wód opadowych i roztopowych, pochodzących z powierzchni utwardzonych. Ścieki takie należy odpowiedni sposób zagospodarować w granicy działki inwestora, odprowadzić za pomocą systemu kanalizacji deszczowej bądź innego urządzenia do odprowadzania wód opadowych i roztopowych. Zakres prowadzenia prac w zakresie rozbudowy sieci kanalizacyjnej będzie uzależniony od tempa i rozmiarów nowych procesów inwestycyjnych prowadzonych na terenie miasta oraz środków finansowych dostępnych na ten cel. Oddziaływania będą miały charakter bezpośredni, długoterminowy, stały, negatywny i pozytywny.

Można spodziewać się, że przy dalszym systematycznym powiększaniu zasięgu systemu kanalizacji sanitarnej, przy prawidłowo prowadzonym procesie odprowadzania ścieków do zbiorników bezodpływowych i ich okresowym opróżnianiu oraz przy stosowaniu przez rolników zasad dobrej praktyki rolniczej w zakresie stosowania nawozów naturalnych, mineralnych oraz środków ochrony roślin, jakość zasobów wodnych w mieście nie powinna ulec pogorszeniu, lecz poprawie. Oddziaływanie związane z rozwojem infrastruktury wodo – kanalizacyjnej będzie miało charakter bezpośredni, długoterminowy, stały, pozytywny.

Przeznaczenie na tereny rolne, tereny lasów i zieleni stanowi kontynuację dotychczasowego sposobu wykorzystania tego obszaru. Zachowany zostanie pełny udział terenów biologicznie czynnych i utrzymana zdolność infiltracji podłoża. Wody opadowe będą przenikać do gruntu zasilając warstwy wodonośne i chroniąc grunt przed nadmiernym przesuszaniem. Oddziaływania będą miały charakter bezpośredni, długoterminowy, stały, pozytywny. Negatywny wpływ długoterminowy, bezpośredni i chwilowy na terenach rolnych może wystąpić na skutek nieprawidłowego stosowania środków ochrony roślin i nawozów sztucznych, które przenikając do wód gruntowych i mogą je zanieczyszczać.

Projekt *Planu* ustala zachowanie i ochronę głównych elementów istniejącego układu hydrograficznego gminy znajdujących się w granicach opracowania. Zachowany zostaje naturalny przebieg cieków i rowów melioracyjnych oraz obejmuje się je ochroną. Oddziaływanie będzie bezpośrednie, długoterminowe, stałe i pozytywne.

Na terenie gminy Jastków nie występuje niebezpieczeństwo powodzi.

9.5. Oddziaływanie na powietrze i klimat

Rozwój zabudowy spowoduje zwiększenie ilości punktowych źródeł emisji do powietrza pochodzących z indywidualnych palenisk. Zalecany jest rozwój zbiorczych systemów zaopatrzenia w ciepło. W przypadku emisji ze źródeł przemysłowych i usługowych stężeń zanieczyszczeń nie mogą przekroczyć standardów określonych przepisami prawa. Szczegółowe informacje dotyczące ilości powstałych substancji szkodliwych należy przedstawić każdorazowo podczas sporządzania raportu oddziaływania na środowisko dla poszczególnych przedsięwzięć. Tereny przemysłowo- usługowe, stanowią punktowe źródło emisji hałasu do środowiska. Obecny poziom zaawansowania technologicznego, stosowanie nowoczesnych procesów w zakładach usługowych i przemysłowych pozwala stwierdzić, że instalacje te nie będą źródłem hałasu o wysokim poziomie i nie pogorszą w sposób znaczący warunków akustycznych, a ewentualne wprowadzenie zabezpieczeń akustycznych (wyciszenie i wygłuszenie maszyn, mało hałaśliwa technologia produkcji itd.) pozwoli na wyeliminowanie negatywnego oddziaływania tych instalacji na tereny sąsiednie. Brak szczegółowych informacji dotyczących rodzaju i charakterystyki instalacji, która będzie źródłem emisji, uniemożliwia, na etapie prognozy oddziaływania na środowisko dotyczącej ustaleń zawartych w Planie, określenie dokładnego oddziaływania akustycznego nowej zabudowy przemysłowych i usługowej. Dodatkowo należy zaznaczyć, że stosownie do zapisów ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska zapewnienie właściwego kształtowania klimatu akustycznego w otoczeniu obiektów przemysłowych jest obowiązkiem ich właściciela. Oddziaływaniem negatywnym, pośrednim, długoterminowym i chwilowym terenów przemysłowo - usługowych będzie również okresowy wzmożony ruch samochodowy w miejscu świadczenia usług.

Bezpośredni oraz pośredni wzrost emisji gazów cieplarnianych oraz ich prekursorów będzie niewielki i w skali gminy nieodczuwalny. Ponadto powstawanie nowej zabudowy nie wystąpi jednocześnie, lecz proces budowlany będzie rozciągnięty na wiele lat a być może część działek nigdy nie zostanie zabudowana. Nowe tereny, dotychczas nieprzeznaczone pod jakąkolwiek zabudowę stanowią niewielki procent powierzchni gminy, więc nie wystąpi znacząca utrata siedlisk zapewniających sekwestrację CO₂.

Na terenach zwartej zabudowy mieszkaniowej i usługowej rozwijana będzie zbiorcza sieć ciepłownicza, co w znacznym stopniu wpłynie na poprawę jakości powietrza. Dodatkowo zaleca się stosowanie zarówno w systemach grzewczych (na terenach mieszkaniowych i przemysłowych) oraz technologicznych (na terenach przemysłowych) przyjaznych dla środowiska urządzeń grzewczych o niskiej emisji zanieczyszczeń. Działania te przyczynią się do łagodzenia zmian klimatu a ich siła będzie rosła wraz z rozwojem infrastruktury technicznej. Wprowadzane ustalenia nie przyczynią się do wzrostu zagrożenia wystąpienia ekstremalnych zjawisk pogodowych. Oddziaływanie będzie miało charakter bezpośredni, długoterminowy, stały pozytywny i negatywny.

Czasowy wzrost emisji związany będzie z realizacją inwestycji budowlanych, polegających na budowie obiektów produkcyjnych, usługowych, budynków mieszkalnych nowych elementów infrastruktury komunikacyjnej i technicznej. Pracujące maszyny podczas prowadzenia prac budowlanych emitować będą zanieczyszczenia pyłowe i gazowe, które będą miały charakter punktowy i ograniczony czasowo. Ilość zanieczyszczeń wytwarzanych przez maszyny budowlane będzie stosunkowo niewielka ze względu na ograniczoną powierzchnię, na jakiej będą odbywały się roboty oraz ograniczony czas ich przeprowadzania. Pyły powstające podczas prowadzenia prac budowlanych nie będą miały większego znaczenia w kształtowaniu poziomów emisji dla tych terenów (niewielkie odległości unoszenia powodować będzie czasowy wzrost zapylenia o charakterze lokalnym). Emisja ta będzie zjawiskiem czasowym i nie będzie miała większego znaczenia w długofalowym kształtowaniu jakości powietrza na tym terenie. Oddziaływanie będzie bezpośrednie, chwilowe, krótkoterminowe, negatywne.

Przeznaczenie na tereny rolne oraz wód otwartych stanowi kontynuację dotychczasowego użytkowania tego terenu. Utrzymany zostanie znaczny udział terenów biologicznie czynnych z roślinnością polną i wodną, co będzie sprzyjało zachowaniu korzystnego topoklimatu. Wody powierzchniowe będą oddziaływać pozytywnie poprzez zwiększenie wilgotności powietrza, co poprawi klimat miasta. Otwarte tereny dolinne stanowią korytarze przewietrzania miasta, którymi przemieszczają się masy powietrza. Oddziaływania będą miały charakter bezpośredni, długoterminowy, stały, pozytywny.

Tereny lasów i zieleni poprzez zachowanie powierzchni biologicznie czynnej ograniczają rozprzestrzenianie się zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego a ponadto sprzyjają ich zatrzymywaniu i oczyszczaniu. Będą to oddziaływania bezpośrednie, długoterminowe, stałe i pozytywne.

Budowa dróg utwardzonych może nieznacznie przyczynić się do zwiększenia natężenia ruchu samochodowego, a to z kolei spowoduje wzmożoną emisję zanieczyszczeń do atmosfery. Jednakże wzrost natężenia ruchu samochodowego nie będzie znaczący w skali miasta. W zakresie oddziaływania na klimat akustyczny największe zagrożenie stanowią trasy komunikacyjne, zwłaszcza główne drogi. Należy tak kształtować parametry zabudowy, m.in. odległość linii zabudowy od krawędzi jezdni, aby zminimalizować uciążliwości hałasowe. W miejscach gdzie nie jest to możliwe należy stosować ekrany akustyczne. Oddziaływania będą miały charakter bezpośredni, długoterminowy, chwilowy, negatywny.

9.6. Oddziaływanie na powierzchnię ziemi, gleby i zasoby naturalne

Zmiany dotychczasowego sposobu użytkowania poszczególnych terenów położonych w granicach gminy, będą miały wpływ na powierzchnię ziemi oraz warunki podłoża. Na terenach przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową, usługową, przemysłową oraz terenach o funkcji mieszananej realizacja nowych budynków, elementów infrastruktury komunikacyjnej i technicznej spowoduje uszczelnienie fragmentów powierzchni biologicznie czynnych, usunięcie roślinności oraz wierzchniej warstwy gleby. Konieczne będą zmiany w ukształtowaniu terenu, obejmujące między innymi wykonanie wykopów, niwelacji

i wyrównania powierzchni terenów. W miejscach, gdzie istniejące podłoże gruntowe nie będzie posiadać odpowiednich parametrów budowlanych dojdzie do miejscowej wymiany gruntu. W celu podniesienia parametrów technicznych podłoża mogą być stosowane nowe mieszanki i materiały, np. tłuczeń granitowy, stosowany dla umocnienia drogi. W podłożu gromadzone będą produkty uboczne, powstające podczas nowych procesów produkcyjnych lub technologicznych, o odmiennych cechach niż utwory naturalne. Zasięg zmian oraz wielkość oddziaływań warunkowane będą skalą projektowanych inwestycji, zwłaszcza powierzchnią zabudowy oraz głębokością prowadzonych prac ziemnych. Oddziaływania te są jednak nieuniknione na obszarach, na których przewiduje się rozwój gospodarczy i społeczny. Oddziaływania będą miały charakter bezpośredni, długoterminowy, chwilowy, negatywny.

Przeznaczenie na tereny wód, tereny rolne, tereny lasów oraz zieleni stanowi kontynuację dotychczasowego sposobu wykorzystania tego terenu i nie będzie wiązało się z przekształceniem powierzchni ziemi. Oddziaływania będą miały charakter bezpośredni, długoterminowy, stały, pozytywny.

W granicach *Planu* nie przewiduje się eksploatacji zasobów naturalnych, w związku z tym ustalenia projektu nie wpłyną na ten geokomponent.

9.7. Oddziaływanie na krajobraz

Podstawowym celem *Planu* jest ustalenie przeznaczenia terenów, w tym dla inwestycji celu publicznego, oraz określenia sposobów ich zagospodarowania i zabudowy zgodnie z ustaleniami Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Jastków. Funkcje związane z rozwojem zabudowy (przemysłowej, usługowej, mieszkaniowej) wyznaczone zostały na zasadzie kontynuacji lub w powiązaniu z sąsiednimi terenami.

W kwestii ochrony wartości krajobrazowych *Plan* utrzymuje obowiązujące: zasady ochrony i kształtowania ładu przestrzennego, zasady ochrony krajobrazu kulturowego, wymagania wynikające z potrzeb kształtowania przestrzeni publicznych, zasady kształtowania zabudowy oraz wskaźniki zagospodarowania terenu, maksymalną i minimalną intensywność zabudowy, minimalny udział procentowy powierzchni biologicznie czynnej, maksymalną wysokość zabudowy, minimalną liczbę miejsc do parkowania i sposób ich realizacji oraz linie zabudowy i gabaryty obiektów. Oddziaływanie w tym zakresie będzie bezpośrednie, długoterminowe, stałe i pozytywne.

Segregacja funkcji pozwoli uniknąć konfliktów w zakresie zabudowy poszczególnych obszarów. Wokół terenów komunikacyjnych i przemysłowych nakazuje się stosowanie zieleni izolacyjnej, która przesłoni obiekty dysharmonijne. Oddziaływanie będzie bezpośrednie, długotrwałe, stałe i pozytywne. Rozwój zabudowy wiąże się częściowo z ograniczeniem powierzchni terenów otwartych, przede wszystkim wykorzystywanych rolniczo i w tym zakresie będzie to oddziaływanie negatywne. Może zostać ograniczone przez odpowiedni dobór wskaźnika powierzchni biologicznie czynnej. W przypadku części terenów zmiany polegają na dopuszczeniu innego niż dotychczas sposobu zabudowy.

Pozytywne oddziaływanie długoterminowe, bezpośrednie i stałe będzie związane z zachowaniem istniejących terenów otwartych (terenów: leśnych, rolnych, zielonych, wodnych). Tereny leśne i wód otwartych jako najbardziej atrakcyjne krajobrazowo wykorzystywane są jako miejsca wypoczynku i rekreacji przez mieszkańców gminy. W tym kontekście pozytywne zmiany będą związane również z usługami sportu i rekreacji.

9.8. Oddziaływanie na zabytki i dobra materialne

W granicach Planu nie występują obiekty zabytkowe i stanowiska archeologiczne w związku z czym nie wystąpi oddziaływanie na te elementy.

Rozwój zabudowy przyczyni się do zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych mieszkańców gminy Jastków. Rozwój funkcji usługowych i przemysłowych przyczyni się do wytworzenia dóbr i usług, które można sprzedać, a w konsekwencji do wzrostu dochodów mieszkańców i gminy. Oddziaływanie będzie bezpośrednie, długoterminowe, stałe, pozytywne.

Budowa nowych dróg oraz rozbudowa i modernizacja już istniejących przyczynią się do poprawy ich standardów a co za tym idzie będą miały korzystny wpływ na dobra materialne. Oddziaływania będą miały charakter bezpośredni, długoterminowy, stały, pozytywny. Realizacja terenów infrastruktury technicznej oraz budowa dróg przyczynią się do wzrostu wydatków budżetowych samorządu. Jednakże należą one do zadań własnych, które ustawowo gmina ma realizować. Oddziaływania będą miały charakter pośredni, długoterminowy, stały, pozytywny.

Wykorzystanie terenów rolnych przyczyni się do zwiększenia dochodów gospodarstw rolnych prowadzących na nich uprawę. Podobnie można potraktować tereny wód otwartych, które przyczyniają się do utrzymania odpowiedniej wilgotności w glebie. Oddziaływania będą miały charakter bezpośredni, długoterminowy, stały, pozytywny.

9.9. Ocena oddziaływania skumulowanego

Biorąc pod uwagę niewielkie powierzchnie objęte zmianami w skali gminy nie wystąpi oddziaływanie skumulowane.

10. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU

Zgodnie z art. 51 ust. 2, pkt 3, lit. a, ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, prognoza oddziaływania na środowisko powinna przedstawić rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralności tego obszaru.

W granicach objętych opracowaniem jak również w granicach całego gminy nie ma obszarów wchodzących w skład sieci Natura 2000 w związku z tym proponowane zapisy oraz przeznaczenie terenów nie będą powodować oddziaływania, które mogłyby wpłynąć negatywnie na cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000 oraz integralność całej sieci.

Przeprowadzona powyżej analiza oddziaływania na środowisko przedmiotowej zmiany *Planu* wykazała, że nie występują znacząco negatywne oddziaływania na komponenty przyrodnicze, środowiska i kulturowe. Zatem nie ma potrzeby analizowania zapobiegawczych lub ograniczających takie negatywne skutki.

Analizowany projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego zawiera rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, które mogą wystąpić w przypadku realizacji projektowanego dokumentu.

11. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKTOWANYM DOKUMENCIE

Ustawa o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko mówi, że zakres prognozy oddziaływania na środowisko powinien przedstawiać rozwiązania alternatywne do rozwiązań przyjętych w projekcie *Planu* w szczególności w odniesieniu do obszarów Natura 2000.

W przypadku przedmiotowego *Planu* lokalizacja projektowanych funkcji wynika bezpośrednio ze sposobu zagospodarowania tego terenu. Z tego względu przedstawienie innych rozwiązań jest utrudnione.

Podczas wykonywania niniejszej *Prognozy* trudności wynikające z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy nie wystąpiły, z uwagi na dostępność danych i materiałów dotyczących omawianego obszaru.

Reasumując rozwiązania zaproponowane w projektowanym dokumencie są najbardziej racjonalne, przyniosą najwięcej korzyści i jednocześnie będą w jak najmniejszym stopniu oddziaływać negatywnie na środowisko i najbliższe obszary chronione, w tym obszary sieci Natura 2000.

12. STRZESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Jastków – część I – obszary położone w obrębach geodezyjnych: Józefów-Pociecha, Piotrawin I, Piotrawin II, Panieńszczyzna i Jastków jest elementem procedury strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Rolą tego opracowania jest identyfikacja oddziaływań na środowisko przyrodnicze, zwłaszcza tych negatywnych, które mogą zachodzić w wyniku realizacji ustaleń projektu, a także uzasadnienie decyzji przestrzennych podjętych w omawianym dokumencie.

Podstawy prawne dla przeprowadzonego w prognozie określenia skutków środowiskowych oraz oceny rozwiązań funkcjonalno – przestrzennych i możliwości rozwiązań eliminujących negatywne oddziaływania na środowisko projektu *Planu* stanowią:

- Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko,
- Ustawa z 27 kwietnia 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym,
- a także Dyrektywy ustanowione na szczeblu międzynarodowym oraz wiele innych ustaw szczególnych i przepisów wykonawczych (wymienione w rozdziale 13).

Głównym celem prognozy jest stwierdzenie czy i jakie przeobrażenia w środowisku nastąpią wraz z zagospodarowaniem terenu zgodnie z ustaleniami określonymi w projekcie *Planu*. Ważne jest, aby pamiętać, iż plan miejscowy nie stanowi ostatecznego obrazu opisywanego obszaru a jedynie zestaw zasad w oparciu, o które możliwe jest dokonanie nowego zagospodarowania.

Przy sporządzaniu prognozy posłużono się metodami: indukcyjno-opisową, analogii środowiskowych oraz analiz kartograficznych.

Wpływ zmiany przeznaczenia terenów na stan środowiska i zagrożenie dla terenów chronionych przeanalizowano zgodnie z wymaganiami ustawowymi w kategoriach oddziaływań chwilowych i stałych, bezpośrednich i wtórnych, krótko-, średnio- i długoterminowych oraz pozytywnych i negatywnych. Wynikiem przedstawionej analizy są rozwiązania mające na celu

zminimalizowanie potencjalnie negatywnych oddziaływań ustaleń *Planu* na środowisko przyrodnicze.

Celem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego jest kształtowanie ładu przestrzennego oraz ponadlokalnych i lokalnych interesów publicznych w zakresie komunikacji, energetyki i ochrony środowiska. Ustalenia *Planu* regulują działania inwestycyjne na obszarze objętym zmianami. Uwzględniając uwarunkowania środowiskowe, istniejące zagospodarowanie oraz obowiązki wynikające z nadrzędnych aktów prawnych *Plan* określa zasady wzajemnych powiązań funkcjonalnych i przestrzennych.

W projekcie *Planu* wyodrębnione zostały następujące funkcje terenów:

- tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, oznaczone symbolem – MN,
- tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z towarzyszącą funkcją usługową, oznaczone symbolem – MN/U,
- tereny zabudowy letniskowej, oznaczone symbolem – ML,
- tereny zabudowy usługowej, oznaczone symbolem – U,
- tereny usług sportu z obiektami towarzyszącymi, oznaczone symbolem – US/U/UT,
- tereny usług motoryzacji z dopuszczeniem funkcji mieszkaniowej, oznaczone symbolem – U/KS/MN,
- tereny przemysłu, rzemiosła, składów i baz, oznaczone symbolem – P,
- tereny usług i obiektów przemysłu, rzemiosła, składów i baz, oznaczone symbolem – U/P,
- tereny zabudowy zagrodowej, oznaczone symbolem – RM,
- tereny lasu, oznaczone symbolem – ZL,
- tereny trwałych użytków zielonych, oznaczone symbolem – ZŁ,
- tereny wód otwartych, oznaczone symbolem – WS,
- drogi powiatowe – zbiorcze, oznaczone symbolem – KDZ-P,
- drogi gminne – lokalne, oznaczone symbolem – KDL-G,
- drogi gminne – dojazdowe, oznaczone symbolem – KDD-G,
- tereny wydzielonych ciągów pieszo-jezdnych, oznaczone symbolem – KXL,
- tereny drogi wewnętrznej, oznaczone symbolem – KDW.

Przewidywane oddziaływania będące następstwem realizacji zapisów *Planu*:

a) pozytywne:

- rozwój infrastruktury wodno – kanalizacyjnej prowadzący do ograniczenia możliwości zanieczyszczenia wód i gleb,
- zachowanie lasów, wód otwartych i zieleni urządzonej,
- utrzymanie ochrony obszarów cennych przyrodniczo,
- zachowanie wartościowych siedlisk i flory na terenach podmokłych, w dolinie rzeki i terenach leśnych,
- zachowanie walorów krajobrazu kulturowego

- poprawa jakości życia mieszkańców gminy Jastków,
- ustalenie kierunków rozwoju przestrzennego gminy Jastków;

b) negatywne:

- powstanie nowych źródeł zanieczyszczenia powietrza na obszarach wyznaczonych do zabudowy,
- wzrost emisji niskiej i wysokiej ze źródeł dostarczania ciepła,
- wzrost emisji spalin wzdłuż ciągów komunikacyjnych,
- wzrost ilości wytwarzanych ścieków bytowych, przemysłowych i deszczowych,
- wzrost ilości wytwarzanych odpadów komunalnych i przemysłowych, w tym możliwe powstanie odpadów niebezpiecznych,
- wzrost natężenia hałasu w wyniku wzrostu natężenia ruchu, przy jednoczesnym możliwym ograniczaniu wynikającym zastosowanych technologii na przebudowywanych drogach,
- wzrost ryzyka poważnych awarii na terenach usługowo - przemysłowych oraz na terenach infrastruktury technicznej,
- wyłączenie części gleb z produkcji rolnej,
- likwidacja roślinności i siedlisk zwierząt na obszarach przeznaczonych do zabudowy.

Przedmiotem analizowanego dokumentu są ustalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Jastków – część I – obszary położone w obrębach geodezyjnych: Józefów-Pociecha, Piotrawin I, Piotrawin II, Panieńszczyzna i Jastków. Wyznaczone funkcje nie spowodują wystąpienia znacząco negatywnego oddziaływania.

W omawianym dokumencie uwzględniono szereg aktów prawnych ustanowionych na szczeblu międzynarodowym (konwencje), europejskim (dyrektywy) i krajowym (ustawy, rozporządzenia, polityki, strategie). Podstawowym celem ochrony środowiska, ustanowionym na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, jest ochrona zasobów środowiska. Gwarancją zachowania standardów jakości środowiska jest przeprowadzenie procedury oceny oddziaływania na środowisko.

Na tym etapie nie zidentyfikowano funkcji mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

Należy zapobiegać i ograniczać negatywne oddziaływania na środowisko projektowanego dokumentu stosując wszelkie dostępne sposoby, m.in.: zastosowanie proekologicznych technologii, odpowiedni dobór lokalizacji i parametrów technicznych, dbałość o stan techniczny maszyn i urządzeń itp. Dokładne środki techniczne, technologiczne i organizacyjne oraz rozwiązania mające na celu zapobieganie i ograniczenie negatywnych oddziaływań na poszczególne komponenty środowiska należy przedstawić na etapie oceny oddziaływania na środowisko dla konkretnych przedsięwzięć.

Rozwiązania zaproponowane w projektowanym dokumencie są najbardziej racjonalne, przyniosą najwięcej korzyści i jednocześnie będą w jak najmniejszym stopniu oddziaływać negatywnie na środowisko i obszary objęte ochroną w tym obszary Natura 2000.

Wyznaczone funkcje i wybrane lokalizacje zapewniają możliwość ochrony trwałości podstawowych procesów przyrodniczych oraz warunków odnawialności zasobów środowiska.

13. WYKAZ WYKORZYSTANYCH MATERIAŁÓW

Publikacje:

1. Bank Danych Lokalnych, GUS.
2. Engel J. Natura 2000 w ocenach oddziaływania przedsięwzięć na środowisko – Warszawa 2009.
3. Kistowski M., Natura 2000 w planowaniu przestrzennym – rola korytarzy ekologicznych, Warszawa 2009.
4. Kondracki J, Geografia regionalna Polski, PWN, Warszawa, 2000.
5. Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Lubelskiego, EKO-GEO Pracownia Geologii i Ochrony Środowiska, Lublin 2014.
6. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Jastków, stanowiące załącznik Nr 1 do uchwały Nr VIII/37/2015 Rady Gminy Jastków z dnia 17 kwietnia 2015 r.
7. Ekofizjografia podstawowa gminy Jastków, Lublin 2004.
8. Prognoza oddziaływania na środowisko zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Jastków – Lublin 2014.
9. Strategia Rozwoju Lokalnego Gminy Jastków na lata 2015 – 2020 stanowiąca załącznik do uchwały Nr XVI/101/2015 Rady Gminy Jastków z dnia 28 grudnia 2015 r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Lokalnego Gminy Jastków na lata 2015 – 2020.
10. Plan gospodarki odpadami dla województwa lubelskiego 2022, stanowiący załącznik do uchwały Nr XXIV/349/2016 Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 2 grudnia 2017 r.
11. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego stanowiący załącznik nr 1 do Uchwały Nr XI/162/2015 Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 30 października 2015 r.
12. Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły stanowiący załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz. U. z dnia 28 listopada 2016 r.).
13. Polityka ekologiczna państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016 – Warszawa 2008.
14. Polska 2025 – długookresowa strategia trwałego i zrównoważonego rozwoju, Narodowa Fundacja Ochrony Środowiska, Warszawa, 2000
15. Poradnik dotyczący uwzględniania problematyki zmian klimatu i różnorodności biologicznej w strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko, European Commission, 2013.
16. Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030, Ministerstwo Środowiska, Warszawa, 2013.
17. Strategia Rozwoju Powiatu Lubelskiego na lata 2016-2022 (z perspektywą do roku 2030), Lublin 2016, stanowiąca załącznik do Uchwały nr XVI/127/2016 Rady Powiatu w Lublinie z dnia 8 stycznia 2016 r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Powiatu Lubelskiego na lata 2016-2022 (z perspektywą do roku 2030).

Akty prawne:

1. Dyrektywa 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów dla środowiska (Dz. Urz. WE L 197 z dnia 21 lipca 2001 r.), tzw. Dyrektywa SEA.
2. Dyrektywa 2003/4/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2003 r. w sprawie publicznego dostępu do informacji dotyczących środowiska (Dz. Urz. WE L 156 z dnia 25 czerwca 2003 r.).
3. Dyrektywa 2003/35/WE parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 maja 2003 r. przewidującej udział społeczeństwa w odniesieniu do sporządzania niektórych planów i programów w zakresie środowiska oraz zmieniającej w odniesieniu do udziału społeczeństwa i dostępu do wymiaru sprawiedliwości dyrektywy Rady 85/337/EWG i 96/61/WE.
4. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/1/WE z dnia 15 stycznia 2008 r. dotycząca zintegrowanego zapobiegania zanieczyszczeniom i ich kontroli.
5. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/50/WE z dnia 21 maja 2008 r. w sprawie jakości powietrza i czystszej powietrza dla Europy.
6. Dyrektywa Rady 92/43/EWG w sprawie ochrony naturalnych siedlisk oraz dzikich zwierząt i roślin.
7. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa.
8. Ustawa o lasach z dnia 28 września 1991 r. (tekst jednolity Dz. U. 2015, poz. 2100 z późn. zm.).
9. Ustawa o ochronie gruntów rolnych i leśnych z dnia 3 lutego 1995 r. (tekst jednolity Dz. U. 2017, poz. 1161).
10. Ustawa Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r. (tekst jednolity Dz. U. 2017, poz. 519 z późn. zm.).
11. Ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (tekst jednolity Dz. U. 2017 poz. 1121).
12. Ustawa z 27 kwietnia 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tekst jednolity Dz. U. z 2017 r. poz. 1073).
13. Ustawa o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami z dnia 23 lipca 2003 r. (tekst jednolity Dz. U. 2014, poz. 1446 z późn. zm.).
14. Ustawa o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. (tekst jednolity Dz. U. 2016 poz. 2134 z późn. zm.).
15. Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity Dz. U. 2017, poz. 1405).
16. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. – Prawo geologiczne i górnicze (tekst jednolity Dz. U. 2016, poz. 1131 z późn. zm.).
17. Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (tekst jednolity Dz. U. 2016 poz. 1987 z późn. zm.).
18. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 lipca 2004 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz. U. z 2011, nr 25 poz. 133 z późn. zm.).

19. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (tekst jednolity Dz. U. z 2016 r. poz. 71).
20. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. 2016 poz. 2183).
21. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz. U. 2014 poz. 1408).
22. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. 2014 poz. 1409).
23. Obwieszczenie Ministra Środowiska z dnia 30 października 2014 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000 (Dz. U. 2014, poz. 1713).
24. Europejska Konwencja Krajobrazowa-Florencja 2000.
25. Konwencji Berneńskiej o ochronie dzikiej fauny i flory europejskiej oraz siedlisk.
26. Konwencja o obszarach wodno-błotnych mających znaczenie międzynarodowe, zwłaszcza, jako środowisko życiowe ptactwa wodnego – Ramsar 1971.
27. Konwencja o ocenach oddziaływania na środowisko w kontekście, transgranicznym z 1991 r. (Konwencja z Espoo).
28. Konwencja o ochronie wędrownych gatunków dzikich zwierząt - Bonn 1979 r.
29. Konwencja o różnorodności biologicznej z 1992 r.
30. Krajowa strategia ochrony i umiarkowanego użytkowania różnorodności biologicznej wraz z programem działań – 2003.

Strony internetowe:

1. <https://jastkow.pl>
2. <http://jastkow.e-mapa.net>
3. <http://mjwp.gios.gov.pl/mapa>
4. <http://geoportal.kzgw.gov.pl/imap>
5. www.geoportal.gov.pl
6. www.imgw.pl
7. www.mrr.gov.pl
8. www.natura2000.gdos.gov.pl
9. www.pgi.gov.pl
10. www.stat.gov.pl

OŚWIADCZENIE AUTORA

Oświadczam, że zgodnie z art. 74a ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko posiadam niezbędne kwalifikacje do wykonania prognozy oddziaływania na środowisko w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Autor opracowania:

mgr Michał Pyra